

Toegankelijkheid

Uitgangspunt voor het gebiedsgericht beleid is de toegankelijkheid van het gebied, zowel voor de bewoners als voor de bezoekers. Dit geldt voor rustige vormen van recreatie in de oude en in de nieuwe natuurgebieden. Grotere en beter toegankelijke natuurgebieden zijn aantrekkelijker om te bezoeken.

Slechts bij uitzondering zal in enkele natuurgebieden geen recreatie mogelijk zijn. Dat kan zijn op bijzonder kwetsbare plaatsen, maar kan ook voor een bepaalde tijd van het jaar gelden.

De toegankelijkheid van de nieuwe vaarwegen zal geregeld worden door ze onder de provinciale verordening vaarwegen te brengen.

Op plaatsen waar woongebieden en nieuwe natuurgebieden direct aan elkaar grenzen wordt een overgangszone ingesteld, om hinder en andere negatieve effecten te voorkomen. Uitbreiding van toegankelijke natuur biedt tevens een goede omgeving voor de exploitatie van nieuwe en bestaande verblijfsaccommodatie.

Bekeken wordt nog op welke wijze het openbaar vervoer kan bijdragen aan het vergroten van de bereikbaarheid van het gebied en de nieuwe attractiepunten. Vooral in het hoogseizoen kan het openbaar vervoer overbelasting van het wegennet helpen voorkomen.

Uitbreiding verblijfsrecreatie

Verblijfsrecreatie levert, ten opzichte van dagrecreatie, een veel grotere bijdrage aan de regionale economie. Toevoeging van (hoogwaardige) verblijfsaccommodatie kan een nieuwe economische impuls geven aan Noordwest-Overijssel.

Bij vrijwel alle kernen is uitbreiding van verblijfsrecreatie mogelijk. De omvang daarvan hangt af van het karakter van de kern en het omliggende gebied.

De locaties en de soort accommodatie zijn in paragraaf 3.3 voor de verschillende deelgebieden (indicatief) aangegeven. Afhankelijk van onder

andere de wensen van investeerders kan zowel de locatie als de soort van de verblijfsrecreatie flexibel worden ingevuld. De definitieve locatiebepaling van recreatiecomplexen wordt in het bestemmingsplan afgewogen.

De voorstellen van het gebiedsgericht beleid kunnen de recreatieve ontwikkeling verder versterken. Bestaande ondernemers krijgen de ruimte om zich te ontplooiën. Als de bestaande locatie daarvoor belemmeringen geeft, zijn er mogelijkheden om te verplaatsen. Er zal een Plan van Aanpak voor ontwikkeling van de recreatieve sector worden opgesteld in overleg met betrokken ondernemers. Daarbij zal worden voortgebouwd op de inventarisatie naar de behoefte aan ruimte die in Noordwest-Overijssel, ook buiten het projectgebied, is gehouden. De polder Giethoorn biedt ruimte voor verplaatste recreatiebedrijven.

Zie verder paragraaf 4.2.7.

Voor ontwikkeling van bestaande bedrijven kan door een combinatie van verplaatsing, bedrijfsvergroting en bedrijfsverbetering en flankerende maatregelen een in totaal betere situatie ontstaan: het stap-vooruit-principe. Daarbij kunnen ontwikkelingen aan de orde zijn, die zonder de combinatie met andere maatregelen, niet mogelijk zouden zijn.

De ontwikkelingsmogelijkheden voor de verblijfsrecreatie betekenen een kwalitatieve en kwantitatieve uitbreiding van de overnachtingsmogelijkheden in het gebied. Het aantal slaapplaatsen in het gebied (inclusief Giethoorn) zal kunnen stijgen tot 8.000 à 9.000. Naar schatting zal ontwikkeling van de verblijfsrecreatie maximaal 240 nieuwe arbeidsplaatsen opleveren. Daarnaast kunnen de extra mogelijkheden voor de watersport nog eens *een veertigtal extra arbeidsplaatsen opleveren. Hoeveel en wanneer die arbeidsplaatsen gerealiseerd worden is afhankelijk van de markt en van investeringen van particulieren in nieuwe verblijfsrecreatie.*

Voorzieningen voor fietsers, wandelaars, sportvissers en de toervaart (inclusief het laten vallen van de vaarverbinding Lemmer-Blokzijl)

Met het oog op de ontwikkeling van de recreatie zullen de voorzieningen en verbindingen voor fietsen, varen en wandelen worden verbeterd.

Nieuwe fietspaden worden aangelegd zoals: het verlengde Hamspad rich-

ting Baarlo en de aansluiting naar Ossenzijl, tussen Nederland en Kalenberg. Ze zijn aangegeven op de bijgevoegde kaart. De situatie rond Belt-Schutsloot verbeterd. Daarnaast zullen bestaande routes worden opgeknapt en komen er meer rustpunten en observatiepunten.

De bereikbaarheid van de oevers wordt met name voor de lokale bevolking verbeterd. Gedacht wordt aan enkele eenvoudige voorzieningen bij de Oeverweg. Verbetering van de voorzieningen langs de Blauwe Handseweg is gewenst, zie paragraaf 3.3.1.

Er komen nieuwe aanlegplaatsen en in het Wiedengebied zijn nieuwe kano-routes in ontwikkeling. De nieuwe moerassen zijn geschikt als kanowater en viswater. Ook kunnen er enige kleine trailerhellingen en overdraagplaatsen voor kano's in het gebied gerealiseerd worden.

De voorzieningen voor de toervaart worden verbeterd, met name bij de aanlegplaatsen voor passanten.

Door het creëren van nieuw water krijgt de sportvisserij meer mogelijkheden. In het algemeen hoeven voor de sportvisserij weinig bijzondere voorzieningen te worden aangelegd. Wel verdienen de toegankelijkheid en bereikbaarheid van zowel het water als de oevers specifieke aandacht. Bij de aanleg van natuurvriendelijke oevers wordt rekening gehouden met de sportvisserij, door visstekken of steigers aan te brengen.

Tussen de Wetering en het kanaal Ossenzijl-Steenwijk kan een nieuwe vaarverbinding komen. Ook de Beulakerpolder/polder Giethoorn krijgt een nieuwe vaarverbinding voor de kleine watersport, richting de Thijssengracht. Ook is er geopperd om een nieuwe vaarverbinding te maken tussen Oldemarkt en het kanaal Ossenzijl-Steenwijk. Deze zal bekeken worden in samenhang met het onderzoek naar de verkeersontlasting van Ossenzijl.

Voorgesteld wordt af te zien van het maken van verdere plannen voor de vaarverbinding Lemmer-Blokzijl, die is aangekondigd in het Streekplan West-Overijssel. Redenen daarvoor zijn de geringe positieve effecten op de waterhuishouding van deze verbinding, de hoge kosten en de hierboven voorgestelde alternatieve nieuwe vaarverbindingen.

Dagrecreatieve voorzieningen kunnen op een breed terrein uitgebreid worden: routestructuren voor fietsers, kanoërs en wandelaars, Park & Bike-plaatsen, een goed informatiesysteem. Daardoor wordt de aantrekkelijkheid van het gebied het hele jaar door groter. De exploitatie van verblijfsrecreatie wordt verbeterd en ook de werkgelegenheid bij café-restaurants, kano- en fietsverhuur, en detailhandel zal licht groeien.

Ondersteuning recreatieve ontwikkeling

De overheden zullen bestaande en nieuwe bedrijven voor recreatie en toerisme ondersteunen bij de vestiging. De ondersteuning bestaat onder andere uit het vlot afhandelen van planologische procedures. De overheden willen bijdragen aan een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor nieuwe bedrijven en aan financiële ondersteuning, versterking en innovatie van de bestaande bedrijven. Zoals genoemd zal voor de ontwikkeling van de toeristisch-recreatieve bedrijvigheid een Plan van Aanpak worden opgesteld.

Financiële ondersteuning door de overheid is ook mogelijk voor de aanleg van infrastructuur met het oog op vestiging van de recreatiesector.

Overwogen wordt een centraal aanspreekpunt in te stellen voor investeerders en ondernemers, die projecten in de recreatieve sector willen vestigen in het gebied.

Op enkele locaties zijn er mogelijkheden voor 'mengbestemmingen': recreatiewoningen die ook permanent bewoond kunnen worden. In welke omvang, dat moet nog bekeken worden.

Door de grotere recreatieprojecten te leggen bij het concentratiepunt Giet-hoorn en Steenwijk en de kleinere bij de kernen en in een aantrekkelijke omgeving, worden de sterke punten van het gebied uitgebuit. Daarmee worden de kansen op voldoende landelijke bekendheid groter. Zeker, wanneer promotie en acquisitie gebundeld worden.

De voormalige Zuiderzeestadjes kunnen door een gezamenlijke presentatie profiteren van de groeiende markt voor cultuurtoerisme. Activiteiten op dit gebied zullen door de overheden actief gesteund worden.

Het waterbeheer staat ten dienste van het gebruik en de functie (grondgebruik) van de diverse gebieden. De aan- en afvoer, en het daarvoor benodigde onderhoud en inrichting zullen daarop afgestemd worden. Voor de uitvoering van het gebiedsgericht beleid zijn de volgende specifieke ingrepen nodig.

De belangrijkste ingreep is verandering van het inlaatregiem. Dat betekent: een inlaatpunt creëren bij het gemaal Stroink. Deze maatregel zal een positief effect hebben op de natuur en op de kwaliteit van het boezemwater, in het bijzonder in de Weerribben. Bij verplaatsing van de waterinlaat naar Stroink zullen er voorzieningen moeten worden getroffen om te voorkomen dat er water met een slechte kwaliteit in de kwetsbare delen van de Wieden terechtkomt.

In het concept-voorontwerp is aangekondigd dat verhoging van het boezempeil met maximaal 10 cm nader onderzocht zou worden. Voorgesteld wordt om hiervan af te zien, vanwege de ingrijpende effecten.

Daarnaast is het streven om de waterkwaliteit verder te verbeteren. Aandachtspunten zijn riooloverstorten, zuiveringsinstallaties en niet op riool aangesloten verspreide bebouwing. In de landbouw lopen voorbeeldprojecten op vrijwillige basis voor extra verlaging van de nutriëntengehaltes (zie 3.4.6). Ook de watersport (onderwatertoiletten, smeermiddelen) kan een bijdrage leveren aan verbetering van de waterkwaliteit.

In het Leeuwterveld zijn goede mogelijkheden om een drinkwaterwinning met grote capaciteit te vestigen. Als onderdeel van het gebiedsgericht beleid wordt ruimte daarvoor gereserveerd. Zie verder paragraaf 3.3.6 en 4.3.3.

Daarnaast is er behoefte aan een kleinere winning om de vraag naar water op korte termijn te kunnen dekken. Daarvoor is het nodig om allereerst uitbreiding van de bestaande winning Sint Jansklooster te onderzoeken (zie paragraaf 3.3.5). Op deze locatie zijn weinig investeringen nodig. De loka-

le effecten op de natuur zullen echter nader onderzocht moeten worden. Mochten deze effecten onoverkomelijk zijn, dan dient vestiging van een winning in de Beulakerpolder als reservelocatie. De inpassing is hier echter moeilijker dan in Sint Jansklooster.

De optie van waterwinning in de polder Gelderingen uit het concept-voortontwerp is vervallen om de landbouw in dit gebied niet te belasten met de *aanwijzing van voorgeschreven wettelijk grondwaterbeschermingsgebied*.

3.4.6

3.4.6 Verbetering van het milieu in het milieubeschermingsgebied

De Wet milieubeheer geeft de provincie de mogelijkheid milieubeschermingsgebieden aan te wijzen. Dat zijn gebieden waar de kwaliteit van het milieu bijzondere bescherming nodig heeft, boven de bescherming op basis van de algemene regelgeving. De aanwijzing is bedoeld om een bepaalde milieukwaliteit eerder te bereiken of een hogere milieukwaliteit te krijgen dan buiten milieubeschermingsgebieden. De aanwijzing tot milieubeschermingsgebied vervangt een aantal oude regelingen, zoals stiltegebieden, grondwaterbeschermingsgebieden en bodembeschermingsgebieden.

Het ontwerp-Milieubeleidsplan van de provincie wijst het gehele projectgebied aan als prioritair milieubeschermingsgebied. De toepassing van dit beleid vindt plaats binnen de kaders van het gebiedsgericht beleid.

De belangrijkste reden voor deze aanwijzing is de wens tot bescherming van de kwaliteit van de natuurgebieden waardoor de kwaliteit van het water in het hele projectgebied van bijzondere betekenis is. De milieukwaliteit van de landbouwgebieden is in verhouding tot andere delen van Overijssel goed. De milieubescherming heeft betrekking op het tegengaan van verdroging van natuurgebieden, op het verminderen van milieuverontreinigende invloeden op de natuurgebieden, op het handhaven van stilte in bepaalde gebieden en op het beschermen van drinkwaterwinnings- en intrekgebieden. Als stiltebehoevende gebieden gelden in ieder geval de zogenaamde wetlands: de Wieden, de Weerribben en de Barsbekerbinnenpolder. In de toekomst zullen daartoe ook de nieuwe natte natuurgebieden kunnen gaan behoren.

Een aantal inrichtingsmaatregelen in het kader van het gebiedsgericht beleid draagt bij aan het bereiken van de bovengenoemde milieudoelstelling. Ze passen daarom bij het beleid van het prioritaire milieubeschermingsgebied.

Voor de bescherming van het grondwater is de provinciale grondwaterbeschermingsverordening van toepassing. Dit geldt voor het huidige en mogelijk toekomstige beschermingsgebied van de drinkwaterwinning bij Sint Jansklooster (zie paragraaf 3.3.5) en eventueel voor de drinkwaterwinning in de Beulakerpolder (3.3.13). Voor extra beperkingen die daarvan het gevolg zijn, zal er een schadevergoedingsregeling van toepassing zijn.

3.4.7 Ontwikkeling van de leefbaarheid

3.4.7

Naast ontwikkeling van landbouw, natuur, recreatie en drinkwaterwinningsgebieden, wordt in het kader van het gebiedsgerichte beleid een aantal activiteiten voorgesteld om de leefbaarheid in het gebied te vergroten. Hoofdstuk 2 beschrijft de bevolkingsontwikkeling, de woningbouw en de werkgelegenheid van het gebied. Daaruit blijkt dat het beleid bepaalde ontwikkelingen uit het verleden moet ombuigen en ruimte moet bieden voor nieuwe ontwikkelingen.

Eén van de hoofdlijnen van het gebiedsgericht beleid, zoals beschreven in paragraaf 3.1 is verbetering van de leefbaarheid.

De effecten voor de leefbaarheid van het gebiedsgericht beleid in Noordwest-Overijssel variëren. Het gebied zal door het gebiedsgericht beleid aantrekkelijker worden, de economische structuur zal verbeteren en er komen extra middelen voor Noordwest-Overijssel beschikbaar. Er zijn echter ook negatieve effecten. De veranderingen in het gebied zullen voor sommige mensen, gezinnen en bedrijven ingrijpend zijn, en kunnen een emotionele belasting betekenen. Per saldo zijn de effecten voor de leefbaarheid echter positief, zeker op de wat langere termijn.

Bij leefbaarheid zijn in het kader van het gebiedsgericht beleid vooral van belang: bevolkingsontwikkeling, woningbouw en woonomgeving, het voorzieningenniveau, werkgelegenheid en vervoer en ontsluiting. Daarover nu meer.

Bevolkingsontwikkeling, woningbouw en woonomgeving, voorzieningenniveau

Er zijn goede mogelijkheden voor bevolkingsgroei en woningbouw in het gebied. Een deel van de woningvoorraad en de nieuwbouw kan worden gebruikt om mensen van buiten Noordwest-Overijssel aan te trekken, bijvoorbeeld voor 'pensioenmigranten'.

Als gevolg van de voorstellen voor het gebiedsgericht beleid zullen op den duur 60-70 landbouwbedrijven verdwijnen. Op vrijwel al deze bedrijven zullen de woningen blijven staan. Slechts een gering aantal bedrijven zal onbereikbaar worden en afgebroken moeten worden. Voor deze is vervangende nieuwbouw mogelijk.

Handhaving van de meeste woningen en vervangende nieuwbouw betekent dat het bewonersaantal door de voorstellen niet hoeft te veranderen. Vertrekkende agrariërs zullen in de kernen nieuwe huisvesting kunnen vinden.

Binnen het gebied ontstaan uitstekende mogelijkheden voor woningbouw op kwaliteitslocaties, bijvoorbeeld langs het water of aan de rand van nieuwe natuurgebieden. Zoals opgemerkt, is het streven om op enkele locaties mogelijkheden te bieden voor mengbestemmingen recreatie/permanente bewoning. In de partiële herziening van het Streekplan West-Overijssel, waarin de regionaal ruimtelijke aspecten van het gebiedsgericht beleid zijn verwerkt, is dit principe opgenomen.

De afgelopen jaren kon de planologische ruimte voor woningbouw niet volledig worden ingevuld. In de periode 1990-1995 zijn er ongeveer 750 woningen gebouwd, terwijl er ruimte was voor circa 1.000 woningen. Vooralsnog is er dus, op basis van het Streekplan West-Overijssel, voldoende ruimte om het inwoneraantal en daarmee de leefbaarheid op peil te houden.

De betrokken overheden zullen de ontwikkeling van de woningbouw gezamenlijk bewaken en maatregelen treffen voor het halen van de woningbouwtaakstelling (zie paragraaf 2.2). Indien de woningmarkt en de leefbaarheid daarvoor aanleiding geven is het mogelijk gedurende de looptijd van het gebiedsgericht beleid (10-15 jaar) 250 woningen extra te bouwen.

De verdeling van deze woningen over het gebied is nog open. Een gezamenlijke werkgroep van gemeenten, provincie en inspectie zal daarvoor voorstellen ontwikkelen.

Er bestaat ook de mogelijkheid in voorkomende gevallen de woningbouw een tijdelijke impuls te geven door de fasering in de bestemmingsplannen te laten vervallen. De gemeenten moeten dan via de gronduitgifte wel invloed kunnen houden op het bouwprogramma.

Geld voor stads- en dorpsvernieuwing zal bijdragen aan het op peil houden van het woon- en leefklimaat.

Uitbreiding, een goede inrichting en toegankelijkheid van de natuurgebieden dragen bij aan een verbetering van het woonklimaat voor de bevolking. De nieuwe natuurgebieden zullen zo worden ingericht en vormgegeven dat er geen ongewenste effecten of overlast op de aanwezige bebouwing en woonomgeving ontstaat. Vaak zal er tussen de bestaande bebouwing en het natuurgebied een overgangszone ingesteld worden. Dat speelt met name bij Zwartsluis, Wetering en langs de Cornelisgracht. De overgangszone moet muggenoverlast voorkomen, maar ook wateroverlast voor gebouwen. En tevens een aantrekkelijk uitloop- (of uitvaar)gebied creëren voor de omwonenden.

De uitbreiding van verblijfsrecreatie en toervaart leidt tot tijdelijke inwoners. Naar verwachting zal dit door de spreiding over het seizoen, spreiding over het gebied en de uitbreiding van natuurgebieden weinig overlast voor de bevolking veroorzaken. Afgezet tegen de grote aantallen dagrecreanten die er op topdagen in het gebied aanwezig zijn, is de toename beperkt.

Aanpassing van wegen en bruggen kan voorkomen dat er onaanvaardbare overlast ontstaat door het toeristisch verkeer.

Ook de voorgestelde voorzieningen voor dagrecreatie en aankleding van het landschap dragen bij aan een aantrekkelijker leefomgeving. Deze zaken zijn niet alleen voor bezoekers, maar ook voor bewoners van het gebied van belang. Een aangename woonomgeving is op haar beurt weer een bijdrage aan een gunstig vestigingsklimaat voor bedrijven.

Door de woninguitbreiding zal het aantal bewoners kunnen groeien. Voor het jaar 2010 wordt een bevolkingsgroei voorzien naar circa 44.500. Vestiging van verblijfsrecreatie maakt dat er 3.000-4.000 slaapplekken bij kunnen komen. Al met al zal het aantal mensen in het gebied stijgen. Het draagvlak voor het instandhouden van plaatselijke voorzieningen (horeca, winkels, zakelijke dienstverlening) wordt daardoor aanmerkelijk breder.

Werkgelegenheid

De werkgelegenheid wordt door het gebiedsgericht beleid zowel negatief als positief beïnvloed. Daling van de werkgelegenheid zal optreden door het verdwijnen van landbouwbedrijven. Zowel direct (op de boerderij), als indirect (bij toeleverende, dienstverlenende en verwerkende bedrijven) betekent dit minder arbeidsplaatsen. Bij de beschrijving van de ontwikkelingsvoorstellen in paragraaf 3.3 is becijferd dat er zo'n 2.000 ha aan de landbouw zal worden onttrokken in de komende 15 jaar. Daarmee zijn naar schatting ongeveer 165 arbeidsplaatsen (direct en indirect) gemoeid. Afgezet tegen circa 950 arbeidsplaatsen die nu in de landbouw aanwezig zijn, is dat krap 20%.

Een aantrekkelijke woonomgeving, met goede recreatiemogelijkheden, voldoende aanbod van woningbouwlocaties en bedrijventerreinen vormen sterke punten voor het aantrekken van nieuwe bedrijvigheid. Niet alleen voor bedrijven in de recreatieve sector, maar ook voor hoogwaardige dienstverlening.

Groei van de werkgelegenheid zal vooral ontstaan door recreatieve bedrijvigheid. Voor de bestaande recreatieve bedrijven, maar ook voor nieuwe, worden de perspectieven gunstiger. De verblijfsrecreatie kan voor groei van de werkgelegenheid zorgen. Dit belooft maximaal zo'n 240 volledige arbeidsplaatsen. Dit is in eerste instantie afhankelijk van de investeringen van particuliere ondernemers. De overheden zullen zich inspannen om gunstige voorwaarden te scheppen voor deze investeringen, zodat de mogelijke groei in arbeidsplaatsen ook gerealiseerd zal worden.

Ervan uitgaande dat in deze sector een deel van het werk parttime of seizoenswerk is, zal een veelvoud van 240 mensen een deel van het inkomen uit de recreatie kunnen halen. Dit aantal kan groter worden als, door de

voorgestelde extra voorzieningen, een deel van de recreatietoervaart enige dagen langer in het gebied kan worden vastgehouden. Door het hoge bestedingsniveau van deze groep bezoekers wordt het werkgelegenheidseffect geschat op enkele tientallen arbeidsplaatsen.

Als er meer overnachtingen in het gebied zijn, zal ook indirect de werkgelegenheid in horeca en detailhandel groeien. Wellicht dat door de extra voorzieningen ook het dagtoerisme nog enigszins zal toenemen. Om de becijfering aan de veilige kant te houden zijn de werkgelegenheidseffecten door de extra bestedingen uit de dagrecreatie buiten beschouwing gelaten. Overigens zal ook via de autonome ontwikkeling een groei van de recreatiesector optreden. Het gebiedsgericht beleid geeft, door de geïntegreerde ontwikkelingsmogelijkheden, een zodanig sterke impuls aan recreatie en toerisme dat de economische situatie zeker zal verbeteren.

Enige groei van de werkgelegenheid is verder te verwachten door uitbreiding van het areaal natuurgebied. In de nieuwe natuurgebieden is in alle gevallen een vorm van beheer noodzakelijk. De intensiteit daarvan is afhankelijk van het type natuur. Voor graslanden zal een intensiever beheer nodig zijn dan voor moerasgebieden.

Voor de rietteelt geldt dat de werkgelegenheid gehandhaafd kan worden. In de bestaande natuurgebieden zal door veroudering een teruggang in areaal optreden. Dit zal gecompenseerd worden door aanleg van nieuw rietareaal in de nieuwe moerasgebieden.

Daarnaast zullen de drinkwaterwinningen 10-15 nieuwe arbeidsplaatsen opleveren.

Ten slotte leveren de investeringen in het gebied een tijdelijke impuls op voor de werkgelegenheid gedurende de looptijd van het project. Dit betekent gedurende de uitvoering van werkzaamheden naar schatting enkele tientallen arbeidsplaatsen op jaarbasis.

In principe is het werkgelegenheidsperspectief dus gunstig, maar zekerheid is er niet te geven. Maar mocht het tegenvallen, dan zullen de deelnemen-

de partijen zich extra inspannen om alsnog extra werkgelegenheid tot stand te brengen. In de af te sluiten bestuursovereenkomst (zie paragraaf 4.3.1) worden daarvoor afspraken gemaakt.

Het totaalbeeld voor de werkgelegenheid staat in tabel 4.

TABEL 4

TABEL 4 Geschat maximaal verlies en winst in werkgelegenheid bij uitvoering van het gebiedsgericht beleid in volledige arbeidsplaatsen (directe en indirecte werkgelegenheid, exclusief autonome ontwikkeling)			
Structureel			
• landbouw	verlies	max. circa	165
1.555 ha voor natuur			
230 ha voor drinkwaterwinning			
210 ha voor recreatieve ontwikkeling			
• recreatie	winst	max. circa	260
(vnl. verblijfsrecreatie: 240)			
• waterwinning	winst	circa	10-15
• natuurbeheer	winst	circa	10-15
Tijdelijk			
• investeringen gebiedsgericht beleid	winst		PM
(werkgelegenheid gedeeltelijk ook buiten projectgebied)			

Een aantal agrarische bedrijfsgebouwen zal zijn functie verliezen. Enkele zullen afgebroken worden; de meeste krijgen een nieuwe functie. De woningen kunnen doorgaans bewoond blijven. De bijzondere situatie vereist maatwerk bij de invulling van vrijkomende bedrijfsgebouwen. Mogelijkheden zijn er voor opslag bijvoorbeeld van riet, voor recreatieve functies of horeca. Ook is het denkbaar het bedrijfsgedeelte geschikt te maken voor bewoning, bijvoorbeeld voor ouderenhuisvesting.

Vervoer en ontsluiting

In hoofdstuk 2 is reeds geconstateerd dat het openbaar vervoer op een laag peil staat. Een verdere verslechtering kan worden verwacht. Voor een belangrijk deel is de bevolking dan ook aangewezen op eigen vervoer.

Bij de uitvoering van het gebiedsgericht beleid hoort een apart project voor de aanpassing van het vervoerssysteem, dat inspeelt op de nieuwe elementen in het gebied. Hierbij gaat het om vervoerssystemen die afhankelijk zijn van de vraag naar vervoer. Bijzondere aandacht verdient de aansluiting tussen de verschillende vervoersvormen, afgestemd op de toerist en het toeristisch hoogseizoen. Eén en ander zal in het kader van de regionale samenwerking voor verkeer en vervoer bekeken moeten worden.

Aanpassing van wegen en bruggen moet voorkomen dat er overlast ontstaat door het toeristisch verkeer. Dat speelt onder andere bij Giethoorn, Blokzijl, Ossenzijl en Zwartsluis. Het netwerk van fietspaden zal flink worden uitgebreid.

Muggen en volksgezondheid

De oppervlakte met ondiep stilstaand water wordt slechts gering uitgebreid. Er is geen reden om te veronderstellen dat daardoor een kritische grens voor muggenoverlast wordt overschreden. Wel kan er sprake zijn van een lokale toename van het aantal muggen. De inrichting van gebieden zal zo plaatsvinden dat deze plekken altijd op afstand van bestaande woningen worden gelegd. Nabij woningen wordt een overgangszone van, of bemalen land, of juist diep water voorgesteld. Dit geldt met name de overgang van Wetering naar Wetering-west en de omgeving van de Cornelisgracht. Door bovendien deze zones een open karakter te geven, kan overlast zoveel mogelijk voorkomen worden. Deze inrichting sluit aan bij de suggesties die door insprekers zijn gedaan. Bij blauwgraslanden valt weinig muggenontwikkeling te verwachten.

Er is over de gezondheidsaspecten van het gebiedsgericht beleid advies gevraagd aan externe deskundigen. Deze vinden vrees voor het voorkomen van malaria of voor uitbreiding voor hondsdoelheid of cara, zoals bij de inspraak is geopperd, ongegrond. Dit bevestigt de visie dat er geen gezondheidsredenen zijn om van natuurontwikkeling af te zien.

4 Uitvoering van gebiedsgericht beleid

Hoofdstuk 3 beschrijft voorstellen voor de ontwikkeling van het projectgebied. Daarbij zijn ook de overwegingen voor die voorstellen aangegeven. Ook is aangegeven welke resultaten er bereikt moeten worden. Daarmee is de kern van het gebiedsgericht beleid gepresenteerd.

Gebiedsgericht beleid moet uitvoerbaar en betaalbaar zijn. Dit hoofdstuk geeft aan hoe het gebiedsgericht beleid uitgevoerd en betaald zal worden.

Er is veel werk te verzetten om het beleid uit te voeren. De instanties die samenwerken in het gebiedsgericht beleid voor Noordwest-Overijssel moeten blijven samenwerken om de gewenste doelen te bereiken. Veel instanties zullen niet alleen menskracht maar ook middelen moeten inzetten. Daarbij gaat het niet alleen om geld, maar ook om het aanpassen van hun beleidsplannen en regelgeving.

En het zijn niet alleen overheidsinstanties die maatregelen moeten nemen. Ook de particuliere sector - landbouw, recreatieondernemers, Waterleiding Maatschappij Overijssel en Natuurmonumenten - zal zich moeten inzetten voor uitvoering van het beleid.

Veel projecten lopen tegelijkertijd en moeten op elkaar afgestemd worden. De uitvoering zal een periode van meer dan 15 jaar beslaan.

Niet alle projecten en maatregelen zijn even belangrijk en op dezelfde wijze financieel gedekt. Met het oog op de maatregelen die genomen moeten worden is onderscheid gemaakt tussen de volgende categorieën:

CATEGORIE A: deze projecten zijn wenselijk en de financiering is hard en duidelijk;

CATEGORIE B: deze projecten zijn wenselijk, de financiering zal door prioritering (voorrang) binnen bestaande budgetten en programma's moeten plaatsvinden.

De betrokken organisaties zullen daarvoor een financiële regeling treffen die onderdeel is van een bestuurs-overeenkomst;

CATEGORIE C: deze projecten zullen nader op wenselijkheid en haalbaarheid onderzocht worden, voordat tot uitvoering kan worden besloten;

CATEGORIE D: deze projecten zijn wenselijk, de realisering is (grotendeels) afhankelijk van particuliere investeerders.

Bij de beschrijving van projecten en maatregelen in dit hoofdstuk wordt aangegeven tot welke categorie ze behoren.

4.1

4.1 Maatregelen, projecten en vervolgcacties

Er zijn veel maatregelen nodig om het plan te realiseren. Deze paragraaf geeft een overzicht. Om te beginnen gaan we in op enkele instrumenten van meer algemene aard: landinrichting, grondverwerving, planologische maatregelen. Vervolgens komen meer specifieke instrumenten aan de orde, gedeeltelijk in relatie met de hoofdfuncties.

Paragraaf 4.2 bevat een overzicht van de financiering van alle voorgestelde maatregelen. Bijlage 4 geeft een overzicht van uitvoeringsmaatregelen en projecten.

4.1.1

4.1.1 Landinrichting

Uitvoering met landinrichting

Het gebiedsgericht beleid voor de ontwikkeling van Noordwest-Overijssel wordt voor een belangrijk deel gerealiseerd met landinrichting.

Landinrichting maakt het mogelijk om de planvoorbereiding en uitvoering geïntegreerd en gecoördineerd ter hand te nemen. Want bij landinrichting hoort een multifunctionele aanpak, die uitgaat van een evenwichtige benadering van de functies in een gebied. Het instrument landinrichting is vastgelegd in de Landinrichtingswet.

In een landinrichtingsproject kunnen inrichtingsmaatregelen in onderlinge samenhang worden gezien. Ook kunnen maatregelen zodanig worden opgezet dat zij voor meer knelpunten tegelijk een oplossing bieden. In het

Structuurschema Groene Ruimte geeft de rijksoverheid de mogelijkheden aan om in Noordwest-Overijssel bij voorrang landinrichting toe te passen. De Wieden en de Weerribben zijn hierin aangeduid als een Strategisch groenproject.

De voorstellen in hoofdstuk 3 geven ingrijpende, samenhangende inrichtingsmaatregelen aan ten behoeve van natuur, landbouw, landschap, drinkwaterwinning en recreatie.

Naast het doel om ruim 1.500 ha nieuw natuurgebied te realiseren zijn andere doelen van belang. Zoals de recreatieve inrichting van het gebied,erschikking van landbouwbedrijven, verbetering van landbouwgronden en drinkwaterwinning. Maatregelen die dan aan de orde komen zijn: herverkaveling van gronden, landschapsbouw, verbetering van de ontsluiting en verbetering van de waterbeheersing. Ook verplaatsing van boerderijen, recreatiebedrijven en recreatieve inrichting kunnen een onderdeel zijn van de herinrichting. Een integrale aanpak is bij toepassing van deze maatregelen van belang.

Landinrichting wordt voorgesteld voor nagenoeg het gehele projectgebied buiten de bestaande natuurgebieden.

Het noordelijk deel van het projectgebied, namelijk de delen die onderdeel waren van de ruilverkaveling Paasloo-Kerkbuurt (gereedgekomen in 1985), kan grotendeels buiten het landinrichtingsgebied blijven. Verwacht wordt dat er ten behoeve van nieuwe natuurgebieden nagenoeg geen uitruil van grond plaats zal vinden.

Als er in het gebied rond Paasloo knelpunten zijn in de productiestructuur kan op basis van nader onderzoek landinrichting worden ingezet, bijvoorbeeld in de vorm van kavelruil of een administratieve verkaveling.

Indien geen verbeteringswerken gewenst zijn, heeft landinrichting geen financiële consequenties voor de bedrijven die binnen het projectgebied liggen.

Voor de overige delen zijn, afhankelijk van de toekomstige functie, inrichtingsmaatregelen aan de orde met verschillende investeringsniveaus. Daarom is het voorstel om twee landinrichtingsvormen te combineren in één project. Voor de gebieden ten oosten van Blankenham en de polder Rondebreek kan met een relatief laag investeringsniveau worden volstaan. Hier-

Herinrichting in circa 8.600 ha (categorie A)

De aanduiding van West-Overijssel als strategisch groenproject in het Structuurschema Groene Ruimte is aanleiding voor het volgende voorstel. Voor de gebieden waar natuurontwikkeling moet plaatsvinden in combinatie met landbouwkundige aanpassing, inrichting van drinkwaterwinningen en recreatiegebieden, wordt landinrichting voorgesteld in de vorm van een herinrichting of herinrichting met bijzondere doelstelling.

Het gaat om de volgende gebieden: de Domeinpolders, Noorderpolder Leeuwterveld, Land van Vollenhove, Bentpolder en Barsbekerbinnenpolder.

Het betreft gebieden waar functiewijziging landbouw-natuur plaatsvindt. De overige delen kunnen landbouwkundig verbeterd kunnen worden en een bijdrage leveren aan het uitruilproces landbouw-natuur. Voor deze gebieden is een herinrichting de meest geëigende landinrichtingsvorm.

In deze gebieden is sprake van ingrijpende inrichtingsmaatregelen. Gestreefd wordt naar een functiewijziging van circa 1.550 ha van landbouw naar natuur en landschap; het oplossen van knelpunten die daardoor ontstaan; het verbeteren van de inrichtingssituatie voor de landbouw, de recreatie, de natuur en het landschap. Daarnaast wordt 230 ha landbouwgrond bestemd voor de drinkwaterwinning en kan 210 ha (exclusief de concentratie bij Steenwijk) een functie als recreatiegebied krijgen.

De oppervlakte van deze gebieden is totaal circa 8.600 ha.

Ruilverkaveling met administratief karakter voor circa 2.250 ha (categorie A)

Voor de polders Blankenham, Rondebroek en de Buitenpolder achter Kuinre (buiten het projectgebied) wordt een ruilverkaveling met een lager investeringsniveau voorgesteld.

De verkaveling in dit gebied is niet slecht, maar enige verbetering van de landbouwkundige situatie is mogelijk. Tevens zullen inrichtingsmaatregelen voor natuur, recreatie en landschap uitgevoerd kunnen worden. Het investeringsniveau ligt dus ook op een lager niveau dan de eerder genoemde gebieden. Daarom zal in dit gebied een landinrichting met administra-

tief karakter (LAK) uitgevoerd kunnen worden, waarbij de keuze voor een ruilverkaveling het meest voor de hand ligt.

De oppervlakte van het gebied Blankenham-Rondebroek-Kuinre is circa 2.250 ha.

Aanvraag en start voorbereiding landinrichting

Het gebied waarvoor landinrichting wenselijk is heeft een bruto oppervlakte van circa 10.800 ha. Dit is een globale begrenzing, mogelijk moet deze gecorrigeerd worden.

Het gedeelte met een laag investeringsniveau in de polder Blankenham-Rondebroek wordt alleen meegenomen als de landbouw en de landbouworganisaties in dit gebied een dergelijke landinrichting ondersteunen. Voor de Buitenpolder Achter Kuinre is dit reeds geuit. Dit laatste gebied is toegevoegd aan het landinrichtingsgebied, conform de bedoeling in het ontwerp gebiedsgericht beleid.

In het najaar van 1995 hebben de overheden uit het gebied gezamenlijk landinrichting aangevraagd voor het gebied. Vervolgens is een positieve zienswijze vastgesteld en heeft het project een voorlopige plaats op het voorbereidingsschema gekregen.

Na vaststelling van de projectnota annex startnotitie voor de MER, is Noordwest-Overijssel tussentijds op het voorbereidingsschema geplaatst. Vervolgens start de voorbereiding van landinrichting. De voorbereiding vergt ongeveer 5 jaar, de uitvoering circa 10 jaar.

De landinrichting wordt voorbereid en uitgevoerd door een landinrichtingscommissie. Deze commissie bestaat deels uit vertegenwoordigers van de betrokken (belangen)organisaties uit het gebied.

4.1.2

4.1.2 Grondverwerving en verplaatsing van landbouwbedrijven

Wanneer de landinrichting van start gaat kan in het gehele landinrichtingsgebied grondverwerving plaatsvinden. Grondverwerving voor de realisatie van het gebiedsgericht beleid gebeurt grotendeels door de Dienst Landelijk

Gebied (DLG). Dit gebeurt op vrijwillige basis tegen de actuele agrarische marktwaarde (categorie A), dat geldt ook voor het waterwingebied. Voor de recreatieve gebieden zal, naast particulieren, de gemeente als verwerver namens de overheid optreden.

De aankoopprijs van te verwerven gronden en gebouwen, is gerelateerd aan marktwaarde in een grotere regio. Hiertoe wordt in opdracht van de DLG een taxatie verricht. Indien betrokkene de uitkomst van de taxatie niet aanvaardbaar vindt kan een nadere taxatie plaatsvinden door een driemanschap.

De kosten die met een eventuele verplaatsing samenhangen worden voor een deel vergoed, omdat ze in de taxatieprijs besloten liggen. Voor overdrachtsbelasting is binnen de Regeling verlening hervestigingstoelage onder voorwaarden ook een vergoeding mogelijk.

Van schade of schadeloosstelling is bij verplaatsing geen sprake. Er wordt voor gezorgd dat verplaatsers binnen het gebied minimaal een gelijkwaardig bedrijf aangeboden krijgen of, bij uitplaatsers, een verrekening in geld krijgen.

DLG heeft koopplicht in de gebieden die definitief aangewezen zijn voor reservaatvorming of natuurontwikkeling. Voor beheersgebieden geldt in principe geen aankoopplicht, deze blijven in beheer en eigendom bij de landbouw. Alleen voor die percelen waarvoor een beheersovereenkomst is afgesloten geldt ook een koopplicht, indien geen andere koper kan worden gevonden.

Voor de waterwingebieden en recreatiegebieden geldt evenmin een koopplicht. In deze gebieden kan echter wel op vrijwillige basis grond aankocht worden.

Verworven gronden binnen begrensde reservaat- en natuurontwikkelingsgebieden rond de Wieden worden meteen overgedragen aan Natuurmonumenten.

Staatsbosbeheer krijgt alleen reservaatgronden meteen overgedragen. Natuurontwikkelingsgronden worden jaarlijks verpacht (éénjarige pacht)

aan agrariërs, totdat het gebied ingericht wordt voor natuurdoeleinden. Wanneer DLG gronden heeft verworven buiten gebieden met functieverandering dan zullen die ook eenjarig verpacht worden.

Om de doelen van het plan te realiseren is het mogelijk op vrijwillige basis te verplaatsen (categorie A). Dit kan binnen het landinrichtingsgebied, maar ook naar buiten het gebied. Voor boerderijverplaatsing gelden de Regeling boerderijverplaatsing en de Regeling verlening hervestigingstoeslag. Toepassing van deze regelingen is gebonden aan een aantal voorwaarden.

Erfpachtbedrijven

Extra mogelijkheden worden gezocht om verplaatsing van bedrijven van pachters en erfpachters in de Domeinpolders te stimuleren. Dat geldt voor bedrijven die binnen natuurontwikkelingsgebieden of reservaatgebieden liggen. En ook voor bedrijven die een rol kunnen spelen voor de uitruil van gronden.

Erfpachtbedrijven die in gebieden liggen waarvoor een functiewijziging wordt voorgesteld zal een toekomstperspectief geboden worden. Dat kan betekenen dat, afhankelijk van de mogelijkheden in de regio, de zittende erfpachter een vervangend erfpachtbedrijf aangeboden wordt. Daarvoor is in eerste instantie nauw overleg met de Dienst der Domeinen nodig. Is het aanbieden van een vervangend bedrijf niet mogelijk of heeft de erfpachter een andere voorkeur, dan wordt gezocht naar een andere wijze om perspectief voor de toekomst te bieden.

Het gebiedsgericht beleid zou geen aanleiding mogen zijn voor Domeinen om aflopende erfpachtcontracten niet te verlengen. Afhankelijk van uitkomsten van de landelijke discussie kan er ook voortzetting als pacht aangeboden worden. Dat neemt niet weg dat er andere redenen kunnen zijn om geen nieuw (erf)pachtcontract aan te bieden.

Daarnaast bestaat er voor erfpachters van Domeinen de mogelijkheid om het bedrijf te kopen, waardoor zij in een gunstigere onderhandelingspositie ten opzichte van DLG komen. Voor alle gevallen zal gezocht worden naar een maatwerkoplossing om de gewenste verplaatsing of beëindiging te realiseren.

Het gebiedsgericht beleid maakt een herziening van het Streekplan West-Overijssel nodig. Op termijn moeten ook de gemeenten hun bestemmingsplannen herzien.

Het ontwerp-gebiedsgericht beleid voor Noordwest-Overijssel heeft tevens als een voorontwerp van een partiële herziening van het Streekplan West-Overijssel 1993 (categorie A) gefungeerd. Na vaststelling van de Reactie-nota naar aanleiding van de inspraak op het voorontwerp is in mei 1996 het ontwerp van de partiële herziening uitgebracht. Dit ontwerp heeft ter visie gelegen voor het indienen van zienswijzen (vroeger: bezwaren). Provinciale Staten hebben in december 1996 gelijktijdig met het gebiedsgericht beleid voor Noordwest-Overijssel de partiële herziening definitief vastgesteld.

De behoefte om bestemmingsplannen te herzien is niet voor alle gebieds-onderdelen gelijk. Het is gewenst de herziening te laten sporen met de projectsgewijze uitvoering van onderdelen van dit plan. Dit geldt bijvoorbeeld voor de landinrichting. Het geldt ook voor de grotere recreatieprojecten.

Natuurontwikkeling zal pas planologisch mogelijk zijn nadat over de grondverwerving, dan wel natuurontwikkeling door de particuliere eigenaar, overeenstemming is bereikt. Zolang dit niet is gebeurd blijven alle bestaande ontwikkelingsmogelijkheden voor de agrarische bedrijven behouden.

Geprobeerd zal worden in de bestemmingsplannen een uniforme regeling op te nemen voor de handhaving en ontwikkeling van natuurwaarden, althans voorzover deze uit het gebiedsgericht beleid voortvloeien. De provincie zal dit ondersteunen. Bezien wordt of het Rijk een bijdrage kan leveren voor de kosten voor herziening van de bestemmingsplannen vanwege natuurontwikkeling.

De gemeenten en de provincie zullen zich in de bestuursovereenkomst verplichten het gebiedsgericht beleid als grondslag voor hun ruimtelijk beleid te gebruiken. Dit geeft voor de komende periode duidelijkheid over het te voeren planologische beleid.

De regeling van schadevergoeding in het kader van het bestemmingsplan wordt uiteengezet in paragraaf 4.2.

4.1.4 Projecten en activiteiten voor de landbouw, de rietteelt en de visserij

Er is een dienstencentrum ingesteld voor de begeleiding van landbouwbedrijven, die zich beraden over hun toekomst. Het is een samenwerkingsverband van landbouworganisaties, overheden en dienstverlenende instanties (categorie A). Vanuit het dienstencentrum worden ook bijscholing en arbeidsmarktbegeleiding voor landbouwers opgezet.

Aanvullend is productverbetering en -vernieuwing en afzetverbetering van belang. Dit kan worden opgepakt door het agrarische bedrijfsleven, met overheidssteun voor experimenten (categorie B). Voor deze projecten is geld voorhanden zowel in het 5B-programma, het ISP-programma, als op de provinciale begroting.

In het gebied zullen eveneens experimenten met particulier natuurbeheer door agrariërs worden mogelijk gemaakt. Met name de aanleg en het onderhoud van bos en landschapselementen op het Hoge Land van Vollenhove en het beheer van de natte graslanden komen hiervoor in aanmerking. Voor experimenten met particulier beheer is bij de provincie budget beschikbaar (categorie B).

Door de uitbreiding van het natuurgebied kan op den duur nieuw rietland ontstaan, die voor de rietcultuur gebruikt kan worden. De rietteelt wordt via overeenkomsten tussen Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten en particulieren geregeld (categorie A).

Als blijkt dat door het beëindigen van de rietmaaivergoeding het beheer van het particulier rietareaal terugloopt, zal onderzocht worden of een aanvullende beheersvergoeding gegeven dient te worden (categorie C).

Initiatieven van riettelers en terreinbeheerders om de teruggang van het bestaande rietareaal tegen te gaan, zullen worden gesteund (categorie B).

De nieuwe bevisbare gebieden zullen worden uitgegeven met overeenkomsten tussen eigenaar en de beroepsvissers (categorie A). De voorkeur gaat daarbij uit naar verpachting via de Bond van binnenvissers, die ook voor veel overige wateren in Noordwest-Overijssel de uitgifte van visrechten regelt.

De inrichtingsmaatregelen voor natuurgebieden in het kader van landinrichting zijn al aan de orde geweest in paragraaf 4.1.1.

Aanvullend op de inrichting zijn beheersmaatregelen noodzakelijk in de bestaande en de nieuwe natuurgebieden. De beherende instanties (Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten) zullen in hun beheers- en inrichtingsplannen de nodige maatregelen vastleggen (categorie A). Ze zullen hun plannen op elkaar afstemmen.

Beide beherende instanties zullen omwonenden en belanghebbenden voorlichten over en betrekken bij het opstellen en uitvoeren van inrichtings- en beheersplannen en daaruit voorkomende projecten. Voor de Weerribben gaat dit via het Overlegorgaan voor het Nationaal Park. Voor het Wiedengebied zal dit nader worden vormgegeven in een soortgelijk platform, om daarmee de betrokkenheid van de bevolking bij het beheer te vergroten (categorie A).

Bekeken zal worden of het Nationaal Park de Weerribben wordt uitgebreid tot het gehele natuurgebied (categorie C).

Van belang is de mogelijkheid van de inschakeling van de landbouw bij natuurbeheer. Zie 4.1.4.

De beheerskosten op jaarbasis zullen per saldo in de loop van de tijd toenemen met ongeveer 15-20%. Ze zijn voor rekening van de beherende organisaties, met bijdragen van het Rijk (categorie A).

De aanleg van landschapselementen wordt grotendeels uitgevoerd in de landinrichting. Nagegaan zal worden of een landschapselement in eigentijdse vorm in relatie met de veranderingen van het gebied te realiseren is (categorie C).

Gestreefd wordt naar verkabeling van de hoogspanningsleiding door de Barsbekerbinnenpolder (categorie D). Daarover zal met de EDON overleg worden gevoerd.

4.1.6 Aanwijzing milieubeschermingsgebied

Ongeveer gelijktijdig met het project gebiedsgericht beleid loopt een herziening van het provinciale Milieubeleidsplan. Het projectgebied is aangewezen als prioritair milieubeschermingsgebied (categorie A). Zie paragraaf 3.4.6.

In de komende periode (tot 1998) zal het beleid uitgewerkt worden in samenhang met de beschikbare middelen. Daartoe wordt een Plan van Aanpak opgesteld in overleg met de betrokken doelgroepen met afspraken over de te bereiken doelen. Paragraaf 4.3.3 beschrijft de vervolgprocedure.

In verband met de aanwijzing als prioritair milieubeschermingsgebied zijn uiteenlopende stimulerende maatregelen denkbaar met betrekking tot de landbouwbedrijfsvoering (rekening houdend met de bedrijfssituatie), de waterhuishouding, recreatieve inrichting en gebruik (eveneens rekening houdend met de bedrijfssituatie), afvalbeperking en -verwerking, verkeer en vervoer en voorlichting. Toepassing van die maatregelen gebeurt op basis van vrijwilligheid. Tegenover te verlenen vergoedingen staat een inspanningsverplichting. Er is een subsidieregeling van de provincie en het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu voor de uitvoering van die maatregelen. Afhankelijk van de omvang van de beschikbaar komende middelen kan bepaald worden welke maatregelen realiseerbaar zijn.

Voor de stiltegebieden is bescherming via het planologische beleid, maatregelen van de terreinbeheerders en door toepassing van de financiële (stimulerings)regeling te bereiken.

Voor de extra beperkingen die een gevolg zijn van de grondwaterbescherming is schadevergoeding mogelijk. Deze schadevergoeding komt ten laste van de WMO.

4.1.7 Recreatieve voorzieningen

Een gedeelte van de recreatievoorzieningen kan in het kader van de landinrichting worden uitgevoerd (categorie A). Dat geldt voor bepaalde fietspaden, wandelpaden, parkeer- en picknickplaatsen en eenvoudige voorzieningen voor de watersport.

Een ander deel van de recreatievoorzieningen (bijvoorbeeld kanoroutes) wordt geregeld via de beheers- en inrichtingsplannen van de natuurbeheerders, met medewerking van de gemeenten en de provincie (categorie A).

Daarnaast worden recreatieve voorzieningen aangelegd buiten landinrichting. Het gaat om aanlegplaatsen, open water, relatief dure civieltechnische kunstwerken voor de mogelijke vaarverbindingen en eventueel fietspaden (categorie B, zie paragraaf 4.2.2.).

De coördinatie van de voorbereiding van de recreatievoorzieningen buiten de landinrichting is in handen van de Regio IJssel-Vecht.

In het algemeen geldt dat alle mogelijkheden gebruikt moeten worden om de financiering van de recreatievoorzieningen rond te krijgen. Bij een combinatie van openbare voorzieningen en particuliere investeringen is toepassing van publiek-private samenwerkingsvormen gewenst (categorie D). Dat geldt in het bijzonder voor de ontwikkeling van de recreatieve gebieden bij Giethoorn en Steenwijk.

De verblijfsrecreatieve voorzieningen (investeringen f 120 à 150 miljoen) moeten door de particuliere sector worden gefinancierd (categorie D).

De voorzieningen zullen via planologische regelingen van de provincie en de gemeenten mogelijk worden gemaakt. Daarnaast willen de overheden middelen beschikbaar stellen om de infrastructuur voor deze voorzieningen aan te leggen (categorie B).

Het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij heeft zich bereid verklaard bij te dragen aan verplaatsing van bestaande recreatiebedrijven naar de nieuw aan te leggen gebieden voor verblijfsrecreatie (categorie B). Om de verplaatsing van bestaande recreatiebedrijven concreet te maken zal een Plan van Aanpak worden opgesteld in overleg met betrokken ondernemers. Daarbij zal worden voortgebouwd op de inventarisatie naar de behoefte aan ruimte die in Noordwest-Overijssel, ook buiten het projectgebied, is gehouden. Ondersteuning bij projectontwikkeling en bij promotie vindt plaats door verschillende organisaties. De overheden en het recreatiebedrijfsleven willen de noodzakelijke bundeling van deskundigheid en faciliteiten financieel ondersteunen (categorie B).

Om de drinkwaterwinningen mogelijk te maken is een herziening nodig van het provinciale Waterhuishoudingsplan, de Milieuverordening en het Grondwaterbeheersplan. Zie paragraaf 4.3. De drinkwaterwinningen zullen gerealiseerd worden door de Waterleiding Maatschappij Overijssel (categorie D).

De voorbereiding en cultuurtechnische inrichting van de drinkwaterwinningen lopen zoveel mogelijk parallel aan de landinrichtingsmaatregelen en worden daarop afgestemd. De daadwerkelijke realisering wordt bepaald door de regionale en bovenregionale ontwikkeling van de drinkwaterbehoefte en de strategische inzet van nieuwe productie-eenheden.

Na keuze van de locatie Leeuwterveld zal met grondverwerving binnen de drinkwaterwingebieden begonnen worden door Bureau Beheer Landbouwgronden.

Voor de precieze inrichting van de winning in het Leeuwterveld zullen enkele onderzoeken worden uitgevoerd. De winning zal, afhankelijk van verder onderzoek, in fasen gerealiseerd worden.

Een vergrote winning Sint Jansklooster vergt weinig extra voorzieningen. Het wingebied zal met ongeveer 10 hectare uitgebreid worden. Ook vindt een *geringe uitbreiding van het huidige beschermingsgebied plaats in zuidelijke richting*. Voor de kern van Sint Jansklooster brengt dit geen extra belemmeringen met zich mee. Ook nu al ligt Sint Jansklooster in het grondwaterbeschermingsgebied.

Indien uiteindelijk gekozen wordt voor ontwikkeling van de reservelocatie in de Beulakerpolder in combinatie met de daar voorgestane recreatieve ontwikkeling (zie paragraaf 3.3.13), zal er een nieuw beschermingsgebied ingesteld worden.

Het eigenlijke wingebied zal ongeveer 10-30 ha beslaan binnen het natuurontwikkelingsgebied. Het beschermingsgebied zal, afhankelijk van de nieuwe hydrologische situatie, variëren van 500 tot 1.000 ha. De beschermingsgebieden worden opgenomen in de Provinciale Milieuverordening en het Streekplan. Doorwerking gebeurt in de bestemmingsplannen.

De beschermingsbepalingen zullen beperkt zijn en vooral betrekking heb-

ben op eisen voor opslag van olie, mest en bestrijdingsmiddelen en op het gebruik van bestrijdingsmiddelen. Potentieel schadelijke grootschalige ontwikkelingen zullen geweerd worden. Bij de drinkwaterwinning zijn bepaalde extensieve recreatievoorzieningen mogelijk.

4.1.9 Aanpassing van de waterhuishouding

4.1.9

Het kwaliteitsbeheer en kwantiteitsbeheer worden in het kader van de land-inrichtingsmaatregelen verbeterd. Dit gebeurt door veranderingen van waterlopen en bemaling en de aanleg van kunstwerken (categorie A).

Ook worden aanvullende waterhuishoudkundige maatregelen genomen om de bestaande bebouwing geen nadelige invloed te laten ondervinden van peilverhoging in naastliggende gebieden. Dat kan bijvoorbeeld door lokale onderbemaling of verbeterde ontwatering.

Ter verbetering van de waterkwaliteit zal het inlaatregiem worden gewijzigd, onder andere door het creëren van een inlaatpunt bij Stroink (categorie A), inclusief aanvullende maatregelen. Zie ook paragraaf 3.3.1.

Daarnaast zijn maatregelen nodig voor waterbodemsanering, eutrofiëringsbestrijding en actief biologisch beheer (categorie B). De provincie heeft projectsubsidies voor dergelijke maatregelen.

Bij de inrichting van wateren zullen de aanbevelingen van het rapport van Witteveen en Bos ter verbetering van de binnenvisserij worden betrokken (categorie B). Deze hebben onder andere betrekking op het creëren van schoon water, zowel diep als ondiep, en op het op peil houden van de intrek van vis.

De uitvoering van de maatregelen berust bij het Waterschap Wold en Wieden en het Zuiveringschap West-Overijssel, tot de waterschapsreorganisatie per 1 januari 1997. Eén en ander wordt verwerkt in het waterbeheersplan (categorie A).

4.1.10 Projecten en maatregelen ter verbetering van de leefbaarheid

Vanwege de investeringsimpuls, de kansen voor nieuwe werkgelegenheid en de mogelijkheden voor groei van het aantal woningen en de bevolking wordt een positieve ontwikkeling van de leefbaarheid verwacht. De betrokken overheden zullen in een bestuursakkoord een inspanningsverplichting aangaan voor verbetering van de leefbaarheid. Dat vormt geen absolute waarborg, ook particulieren zullen moeten bijdragen aan de leefbaarheid. Alleen in samenwerking tussen overheden, organisaties en bewoners kan een positieve ontwikkeling van de leefbaarheid tot stand komen.

Een aantal maatregelen die de leefbaarheid ten goede komen, staat in hoofdstuk 3. Daarnaast zijn er de volgende maatregelen, projecten en vervolgacties.

Bestemmingsplan en streekplan geven de ruimte aan die beschikbaar is voor onder meer woningbouw en uitbreiding van bedrijfsterreinen. De betrokken overheden zullen realisering van de taakstelling voor woningbouw gezamenlijk volgen en bewaken.

Naast planologische ruimte zullen ook financiën beschikbaar gesteld worden voor verbetering van de leefbaarheid. Daarvoor wordt aangesloten bij de organisatie van het Regionaal Ontwikkelingsplan. Voor de financiering van leefbaarheidsprojecten wordt gestreefd naar een onderlinge financiële regeling. De middelen voor het Regionaal Ontwikkelingsplan kunnen daarvoor mede gebruikt worden. Zie verder paragraaf 4.2.

Deze middelen zijn onder andere bestemd voor de volgende soort projecten:

- projecten voor heroriëntatie en aanpassing van de landbouw (inclusief omscholing en bijscholing);
- aanleg van recreatievoorzieningen;
- het verbeteren van de woonomgeving;
- versterking van bestaande bedrijven door bijvoorbeeld ondersteuning van bedrijfsdoorlichting en omschakeling;
- het opstarten van nieuwe bedrijven;
- verbetering van verkeersinfrastructuur;
- een project ter verbetering van het openbaar vervoer.

Alle projecten vallen in categorie B. Uit ISP en 5B-gelden kan co-financiering geput worden. Ook stads- en dorpsvernieuwing kan bijdragen aan verbetering van het leefklimaat en de woonomgeving. Hiervoor zijn middelen op de provinciale begroting aanwezig (categorie A).

De noodzaak en mogelijkheden van verbetering van de verkeerssituatie op de volgende punten zal worden onderzocht (alle categorie C):

- het traject Beukers-Steenwijk, volgend op nieuwe recreatieve ontwikkelingen bij Giethoorn en Steenwijk en inclusief de situatie rond de Blauwe Hand;
- rond Zwartsluis;
- Blokzijl;
- Ossenzijl (inclusief ligging brug en kanaal en onderzoek naar een mogelijke vaarverbinding van Oldemarkt naar het kanaal Ossenzijl-Steenwijk).

Ter verbetering van de verkeersveiligheid is inmiddels het KoVo-project gestart, als samenwerkingsverband tussen overheden en particuliere organisaties.

Een belangrijk punt bij de uitvoering is dat de bevolking geen schade of hinder ondervindt. Bij de uitvoering zullen zodanige maatregelen worden genomen, dat woningen en gebouwen aan de rand van nieuwe natuurgebieden geen schade oplopen. Voor de woningen, gebouwen en andere eigendommen in de nieuw in te richten gebieden gelden de reguliere schadevergoedingsregelingen, in het kader van landinrichting, de drinkwaterwinning, de Wet op de Waterhuishouding of van de Wet op de Ruimtelijke Ordening. Zie daarvoor paragraaf 4.2.7.

Maatschappelijke organisaties worden betrokken bij de uitvoering via een in te stellen klankbordgroep (categorie A). Voor zaken die de leefbaarheid raken zal de bevolking ook via andere wegen bij de uitvoering betrokken worden. Bij de concrete inrichting van gebieden zal vroegtijdig met omwonenden en andere belanghebbenden worden overlegd. Het initiatief daarvoor ligt bij de gemeente.

Voor het beheer van de natuurgebieden zal dat gebeuren door ook voor het Wiedengebied een overlegplatform in te stellen (zie ook 4.1.5).

4.2

4.2.1

4.2 Financiering

4.2.1 Totaalbeeld

Het globale investeringsbedrag voor de gezamenlijke overheden is circa f 140 miljoen. Dit wordt besteed aan nieuwe natuur, verbetering van de landbouw, landschap en een aantal maatregelen in het kader van de leefbaarheid en de recreatie. Hiervan is circa f 50 miljoen bestemd voor verwerving van gronden en bedrijven, inclusief vergoedingen voor de verplaatsing van bedrijven.

Van de benodigde overheidsinvesteringen is een bedrag van f 110-120 miljoen redelijk zeker te dekken (categorie A). Een belangrijk deel daarvan komt beschikbaar in het kader van landinrichting voor het gebied.

Landinrichtingsgelden kunnen voor een deel besteed worden aan recreatieve inrichting en voorzieningen. Daaronder vallen ook verplaatsingen van kampeerbedrijven uit kwetsbare gebieden naar de nieuw te ontwikkelen recreatiegebieden.

Voor een aantal relatief dure recreatievoorzieningen en daarmee samenhangende verkeersvoorzieningen wordt financiering voorzien uit aanvullende bronnen. Dit geldt bijvoorbeeld voor een deel van de kosten die gepaard gaan met ligplaatsaccommodatie, bepaalde fietspaden, open water, bruggen.

Dit bedrag is beschikbaar door herschikking en prioriteitsstelling binnen de bestaande begrotingen (categorie-B-projecten). De deelnemers in de bestuurlijke overleggroep zullen in de af te sluiten bestuursovereenkomst (zie 4.3.1) afspraken maken over een dergelijke prioriteitsstelling en herschikking in een onderling financiële regeling (zie paragraaf 4.2.2).

De investeringen in de drinkwaterwinningen bedragen enkele honderden miljoenen guldens en zullen door de WMO gefinancierd worden.

Ten slotte is een bedrag van f 120 à 150 miljoen nodig voor verblijfsrecreatievoorzieningen, die door de particuliere sector gefinancierd moeten worden. Uiteraard zijn deze investeringen afhankelijk van de marktsituatie.

De betrokken overheden zullen onderlinge afspraken maken over de financiering van projecten ter ontwikkeling van de leefbaarheid in Noordwest-Overijssel. In paragraaf 4.1.10 is het soort projecten aangegeven dat daaraan kan bijdragen.

De financiële regeling zal betrekking hebben op een aantal onderdelen. Aangesloten kan worden op een aantal regelingen die al van toepassing zijn. Dat zijn het Regionaal Ontwikkelingsplan, het Programma voor plattelandsontwikkeling (5B-programma) en het programma Integraal Structuurplan Noorden des Lands (ISP). De laatstgenoemde programma's hebben een omvang van enige tientallen miljoenen guldens. Projecten in Noordwest-Overijssel kunnen aanspraak maken op een deel van dit budget, mits ze voldoen aan de daarvoor geldende criteria.

De verschillende overheden in het projectgebied (Rijk, provincie, waterschappen en gemeenten) en de (semi-)particuliere sector treden op als co-financier bij de verschillende programma's en zullen in dat kader gezamenlijk projecten uit het gebiedsgerichte beleid voordragen.

De bij de uitvoering van het gebiedsgerichte beleid betrokken partijen streven ernaar geld ter beschikking te stellen, enerzijds als co-financiering van de genoemde programma's, anderzijds als aanvulling daarop. Hierover zullen nadere afspraken worden gemaakt in de af te sluiten bestuursovereenkomst. Daar zal de ook financiële regeling van de projecten uit de categorieën A, B en C aan de orde worden gesteld.

Er zijn verschillende bestanddelen voor de financiering. Het Rijk is bereid (zie paragraaf 4.1.7.) om bij te dragen aan verplaatsing van bestaande recreatiebedrijven. Dit naast de reguliere onderdelen van landinrichting en de grondaankoop. Daarnaast draagt het Rijk bij aan het regionale ontwikkelingsplan.

De provincie is bereid een aantal financiële regelingen bij prioritering in onderlinge afstemming toe te passen. Het gaat hierbij onder andere om regelingen in het kader van economische structuurversterking, recreatief-toeristische basisstructuur, verkeers- en vervoersbeleid, waterbeleid, welzijn

en cultuur, ruimtelijk beleid, milieu en natuur en landschapszorg. Afhankelijk van de regeling zullen de bedragen in het kader van de daarvoor geldende afwegingsprocedures worden vastgesteld. Dit afgestemd op de uitwerking van het gebiedsgerichte beleid.

De gemeenten en waterschappen zullen eveneens bijdragen aan de uitvoering van het gebiedsgericht beleid.

De Vereniging Natuurmonumenten streeft ernaar bij te dragen aan maatregelen die gericht zijn op een optimale inrichting van het toekomstige gebied dat onder haar beheer zal vallen.

Zoals gezegd zal de bijdrage van de verschillende partijen in de te sluiten bestuursovereenkomst worden vastgelegd.

4.2.3

4.2.3 Financiering van landinrichting en grondverwerving

De grondverwerving en inrichting van nieuwe natuurgebieden worden voor 100% door Rijk en provincie betaald. De kosten van landinrichting worden voor het merendeel vergoed uit het budget van het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij.

Voor verschillende inrichtingsmaatregelen gelden subsidiepercentages die variëren van 40-100%. Het niet-gesubsidieerde deel dient betaald te worden door derden (gemeenten, waterschap en particulieren).

De middelen voor landinrichting en grondverwerving zullen in hoofdzaak afkomstig zijn uit het Groenfonds. Dit Groenfonds wordt onder meer gevuld met bijdragen van het Rijk, van de provincies en door sponsoring. De aanspraken die Overijssel kan maken op dit fonds op grond van de status van 'strategisch groenproject' zijn, in combinatie met de andere financieringsmiddelen, voldoende om de voorgestelde verwerving en inrichting te financieren.

Binnen Overijssel willen de provincie en het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij prioriteit geven aan de aankopen binnen Noord-west-Overijssel.

De aankoop van gronden die nodig zijn voor de waterwingebieden zal gefinancierd worden door de Waterleiding Maatschappij Overijssel. De aan-

koop van gronden die tot recreatiegebied ontwikkeld worden zal in hoofdzaak gefinancierd worden door private investeerders. Ook gemeenten kunnen in deze gebieden gronden aankopen. Als onderdeel van de landinrichting zal DLG als verwerver optreden.

Indien het budget op grond van de normale regelingen in een bepaald jaar niet toereikend is zullen de Vereniging Natuurmonumenten, de WMO en de provincie Overijssel de mogelijkheden nagaan de benodigde aankopen voor te financieren (categorie A).

4.2.4 Programma voor plattelandontwikkeling (5B) en ISP-programma

4.2.4

In het kader van de programma's voor plattelandontwikkeling van de Europese Unie komt het projectgebied in aanmerking voor financiële middelen in de periode van 1994-2000. Het betreft een substantieel gedeelte van de ongeveer f 160 miljoen die voor twee gebieden in Noord-Overijssel beschikbaar is. Noordwest-Overijssel is daar één van. De Vechtstreek is het andere gebied.

Het genoemde bedrag is inclusief de bedragen die door het Rijk, de provincie, de gemeenten en het bedrijfsleven als co-financiering aan projecten besteed moeten worden. De Europese Unie stelt circa f 33 miljoen beschikbaar voor beide gebieden.

Projecten in het kader van de landbouw, recreatie en toerisme en natuur en leefbaarheid van het platteland komen voor financiering in aanmerking. De intentie bestaat om voor Noordwest-Overijssel in elk geval een evenredig deel van het budget in het Programma voor plattelandontwikkeling te besteden. Voor Noordwest-Overijssel zal de nadruk liggen op landbouwprojecten en projecten ter ontwikkeling van recreatie, toerisme en het natuurbeheer.

Een gedeelte van het budget kan rechtstreeks aan het bedrijfsleven ten goede komen. Het is de bedoeling een deel van de gelden van het Integraal Structuurplan Noorden des Lands (ISP) als co-financieringsbron in te zetten. Er is inmiddels een programma opgesteld voor de besteding van de 5B-gelden en de co-financieringsmiddelen.

4.2.5 Financiering van drinkwaterwinningen

Voor het nadere onderzoek en de realisering van een grote en een kleine waterwinning is een investering van enkele honderden miljoenen guldens noodzakelijk. De WMO is verantwoordelijk voor de verdere voorbereiding, uitvoering en financiering van de drinkwaterwinningen (categorie D). Ook voor rekening van de WMO komen de schadevergoedingen voor eventuele beperkingen in het landbouwkundige gebruik.

4.2.6 Gemeentelijke belastingen en waterschapslasten

De gemeenten zullen middelen inzetten als co-financiering voor de uitvoering van gebiedsgericht beleid. Het tarief van gemeentelijke belastingen zal niet stijgen door uitvoering van het gebiedsgericht beleid, omdat de gemeenten alleen bestaande middelen inzetten.

Op twee punten worden extra inkomsten verwacht voor de gemeenten. Ten eerste zal door de verhoging van het aantal recreatiewoningen de opbrengst aan onroerende-zaakbelasting verhoogd worden. Op basis van de gemiddelde tarieven en de geschatte uitbreiding aan recreatiewoningen ontstaat een extra opbrengst van enkele tonnen per jaar.

Ten tweede zal door de toename van het aantal overnachtingen ook de opbrengst aan toeristenbelasting stijgen. Uitgaande van een geleidelijke groei naar 4.000 extra slaappleaatsen kan er op den duur jaarlijks eveneens enkele tonnen aan extra toeristenbelasting worden verwacht.

De kosten van (extra) voorzieningen voor de waterhuishouding worden in principe gefinancierd uit rijks- en provinciale middelen, voorzover ze rechtstreeks verband houden met de realisering van rijks- en provinciaal beleid. De als autonome zaken aan te merken voorzieningen, rekening houdend met de taken, komen ten laste van het waterschap.

Volgens de gangbare omslagmethode zouden de tarieven voor het 'ongebouwd' kunnen stijgen, om de kosten van het 'ongebouwd' te dekken. Tegelijkertijd kunnen er door de groei van het aantal recreatiewoningen meer opbrengsten uit het gebouwd verwacht worden, waardoor het tarief in deze categorie zou kunnen dalen.

Vanwege het bijzondere karakter van het gebiedsgericht beleid zal nagegaan worden of de omslagmethode zo kan worden aangepast dat er geen tarief-

wijzigingen ontstaan vanwege de onttrekking van landbouwgrond of de groei van het aantal recreatiewoningen (categorie C). Verwacht wordt dat de meeropbrengsten uit het gebouwd, de lagere opbrengsten in het ongebouwd ruimschoots zullen overtreffen.

4.2.7 Schadevergoedingen

4.2.7

De uitvoering van het gebiedsgerichte beleid brengt veranderingen met zich mee. Agrarische gronden worden uit productie genomen voor natuur, recreatie of waterwinning. Verder zal er verandering in het waterpeil optreden.

Bij de voorbereiding en uitvoering van de inrichtingsmaatregelen zal alles in het werk worden gesteld om negatieve effecten voor omwonenden zoveel mogelijk te beperken.

Wanneer dit niet mogelijk is, bijvoorbeeld voor agrarische bedrijven die moeten wijken, zal financiële compensatie of compensatie op een andere manier plaatsvinden.

Uitgangspunt en randvoorwaarde zijn dat de eigenaren/gebruikers en bewoners door het gebiedsgericht beleid niet in een slechtere positie worden gebracht. Bestemmingsplannen zullen pas aangepast worden nadat de gronden verworven zijn. De verwachting is dan ook dat uit de bestemmingsplanwijzigingen die de gemeenten moeten doorvoeren, geen situaties zullen ontstaan die aanleiding geven tot toepassing van het schadevergoedingsartikel uit de Wet op de Ruimtelijke Ordening (artikel 49). Voor toeleverende en facilitaire bedrijven geldt dat gezien de omvang en voorzienbaarheid van de wijzigingen ernaar verwachting geen aanleiding is voor toepassing van schadevergoeding.

Het is echter niet uit te sluiten dat er bij een gemeente toch schadeclaims worden ingediend. De redelijkheid van een dergelijk beroep zal door een nader in te stellen Commissie van deskundigen worden beoordeeld. Mocht die commissie tot de conclusie komen dat er inderdaad sprake is van een claim die volgens de criteria van de Wet op de Ruimtelijke Ordening tot een schadevergoeding zou moeten leiden, dan zullen de betrokken overheden en ander partners de kosten daarvan gezamenlijk dragen. Over de verdeelsleutel zal de commissie eveneens adviseren (categorie A).

4.3

4.3 Wijze van uitvoering

4.3.1

4.3.1 Bestuursovereenkomst

De verantwoordelijke overheden zullen een bestuursovereenkomst aangaan, ter uitvoering van het gebiedsgericht beleid. In de bestuursovereenkomst verplichten de partijen zich tot de uitvoering van de maatregelen en het scheppen van de financiële voorwaarden die in het rapport vermeld staan. Als die maatregelen niet zonder meer tot hun bevoegdheid horen, zijn zij verplicht zich in te spannen om die maatregelen genomen te krijgen. Dit geldt bijvoorbeeld voor maatregelen, die via de begrotingen van gemeenten of de provincie financieel geregeld moeten worden. Het geldt ook voor maatregelen van derden, zoals Europese instanties en de particuliere sector. In de bestuursovereenkomst komt tevens aan de orde hoe eventuele wijzigingen in het plan tot stand kunnen komen en hoe daarover overleg en inspraak zullen plaatsvinden. Daarbij wordt aandacht besteed aan de wijze waarop met onzekere factoren tijdens de uitvoering wordt omgegaan.

Er zijn verschillende factoren die onzeker zijn, denk bijvoorbeeld aan de werkgelegenheidseffecten en aan een deel van de maatregelen. In de periode na vaststelling van het gebiedsgericht beleid zal periodiek de balans worden opgemaakt. Daarbij zal worden nagegaan of, en op welke onderdelen, het beleid moet worden bijgesteld.

Partijen hebben een inspanningsverplichting om een evenwichtige werkgelegenheidsontwikkeling tot stand te brengen.

Onderdeel van de bestuursovereenkomst is het uitvoeringsprogramma. Dit geeft de rol van de verschillende instanties voor de komende periode aan.

4.3.2

4.3.2 Organisatie van de uitvoering

Voor landinrichting zal een landinrichtingscommissie worden ingesteld die naast en afgestemd op de projectorganisatie zal werken (categorie A).

Voor de ontwikkeling van recreatiegebieden bij Giethoorn en Steenwijk wordt gestreefd naar vormen van samenwerking tussen overheden en private investeerders.

Om tot een gecoördineerde uitvoering van de overige maatregelen te komen zal worden voortgebouwd op de organisatie die het plan heeft voorbereid. Met name de uitvoerende en beherende onderdelen van de instanties zullen in deze organisatie worden opgenomen. De bestuurlijke overleggroep blijft bestaan.

Het streven is de bestuurlijke overleggroep te integreren met het bestuurlijk overleg voor het Regionaal Ontwikkelingsplan (ROP) en voor afstemming te zorgen met het Comité van toezicht voor het Programma voor plattelandsontwikkeling (5B-programma). Daardoor wordt tevens invulling gegeven aan het bestuurlijk platform voor leefbaarheidsprojecten die gezamenlijk gefinancierd moeten worden.

Er wordt een ambtelijke coördinatiegroep (categorie A) ingesteld, waarin in ieder geval zitting hebben:

- Staatsbosbeheer;
- Vereniging Natuurmonumenten;
- Dienst Landelijk Gebied;
- Directie Oost Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij;
- Waterschap Wold en Wieden;
- Waterschap Groot Salland;
- Regio IJssel-Vecht;
- provincie Overijssel;
- Waterleidings Maatschappij Overijssel;
- de gemeenten Zwartsluis, Brederwiede, IJsselham en Steenwijk.

Onderzocht zal worden of deze groep samengevoegd kan worden met het ambtelijk overleg rond het Regionaal Ontwikkelingsplan en het 5B-programma.

Om het halen van de woningbouwtaakstelling voor het gebied te bewaken, de ontwikkeling van de woningmarkt, de woningbouw en de effecten op de leefbaarheid te volgen zal een afzonderlijk werkgroep van gemeenten, provincie en Ministerie van VROM ingesteld worden (categorie A).

Ook komt er een klankbordgroep, waarin betrokken maatschappelijke organisaties zitting hebben (categorie A).

Na de aanvaarding van het gebiedsgericht beleid zullen verschillende procedures starten om de resultaten van het gebiedsgerichte beleid via verschillende plannen door te laten werken en tot uitvoering te brengen. Hieronder een overzicht van de belangrijkste plannen die in procedure zullen komen.

Bestemmingsplannen

Het eindrapport gebiedsgericht beleid zal door de gemeenten beschouwd worden als een ruimtelijk beleidskader. Binnen dit kader zullen bestemmingsplannen worden opgesteld. Met de herziening van bestemmingsplannen zal daadwerkelijk een aanvang worden gemaakt indien concrete noodzaak hiertoe zich aandient. Dit speelt bijvoorbeeld indien recreatieondernemers tot invulling van de recreatieve mogelijkheden willen overgaan of indien het landinrichtingsplan herziening noodzakelijk maakt.

Natuurontwikkeling zal niet eerder planologisch mogelijk worden gemaakt dan nadat omtrent de grondverwerving met betrokkenen overeenstemming is bereikt. Dit betekent dat zolang dit niet is gebeurd alle bestaande ontwikkelingsmogelijkheden voor de agrarische bedrijven behouden blijven.

Streekplan

De 'witte vlek' die in het Streekplan West-Overijssel voor het projectgebied is opgenomen, is met de partiële streekplanherziening ingevuld. Met name gaat het om de aanduiding van de mogelijkheden voor waterwinning, natuurontwikkeling en recreatie.

Uit een nadere afweging op bestemmingsplanniveau zal moeten blijken welke recreatieontwikkelingen zich waar zullen voordoen. Zo nodig zal een Milieueffectrapportage (MER) de grondslag voor deze afweging moeten vormen. Recreatieve complexen groter dan 50 ha of met meer dan 500.000 bezoekers per jaar vallen onder de MER-plicht. Vooralsnog lijken die in het gebied niet voor te komen. Mocht er wel behoefte zijn aan complexen van meer dan 50 ha dan zal er een afwijking van het Streekplan aan de orde zijn om het bestemmingsplan goed te kunnen keuren. Het Streekplan zal een aantal mogelijke meer grootschalige recreatieve ontwikkelingen globaal aanduiden.

Milieubeleidsplan

In het provinciale Milieubeleidsplan is het projectgebied aangeduid als prioritair milieubeschermingsgebied. De provincie wil proberen om de belangrijke natuurwaarden te beschermen door eventuele milieubelasting via (vrijwillige) stimuleringsmaatregelen terug te dringen. Hierbij zal beschikt kunnen worden over rijksmiddelen. Bij de uitvoering van het gebiedsgericht beleid wordt dan ook bekeken hoe de beschikbare instrumenten het beste ingezet kunnen worden. Dit zal leiden tot een Plan van Aanpak.

De bestaande en nieuwe waterwinningen zijn in het Milieubeleidsplan afzonderlijk aangeduid als milieubeschermingsgebied met de functie drinkwaterwinning. Hierbinnen geldt bijzonder milieu- en planologisch beleid om verontreiniging van het grondwater te voorkomen.

Vooralsnog wordt de extra regelgeving voor stiltegebieden in Noordwest-Overijssel niet nodig geacht. Mocht in de toekomst aanwijzing toch gewenst zijn dan kan dit via herziening van de Provinciale Milieuverordening en een streekplanuitwerking alsnog geschieden.

Waterhuishoudingsplan

Ter uitvoering van het gebiedsgericht beleid wordt de Verordening waterhuishouding spoedig herzien. Hierin is de totstandkoming van een waterakkoord geregeld. Dit akkoord is noodzakelijk om inlaat van water vanuit het Vollenhovermeer mogelijk te maken. Het akkoord wordt gesloten met de waterbeheerders van Flevoland (Zuiveringschap West-Overijssel, Waterschap Noordoostpolder, Rijkswaterstaat directie Flevoland).

De bestaande waterhuishoudings- en grondwaterbeheersplannen bieden zoveel ruimte dat het niet dringend nodig is deze aan te passen.

Het eindrapport gebiedsgericht beleid zal de basis vormen voor een eventuele herziening van het provinciaal Waterhuishoudingsplan en de integrale waterbeheersplannen van waterschap en zuiveringschap. Uitgangspunt hierbij is dat de procedure voor uitvoering van maatregelen uit het gebiedsgericht beleid zoveel mogelijk parallel zullen lopen aan de bestemmingsplanprocedures.

Zolang de waterhuishoudkundige maatregelen nog geen concretisering behoeven, blijven de huidige voorwaarden en omstandigheden van kracht.

Drinkwaterwinning

Medio 1997 zal de locatie-MER gereedkomen, waarin de winning Leeuwterveld wordt vergeleken met andere locaties in Overijssel. Parallel daaraan wordt de provinciale langetermijnvisie drinkwaterwinning aangepast. De provincie en de WMO zullen daarna beslissen waar de toekomstige drinkwaterwinningen in Overijssel ontwikkeld worden. Dan is ook bekend of en op welke termijn Leeuwterveld tot ontwikkeling wordt gebracht, en of alternatieve bestemmingen van dit gebied aan de orde zijn*.

Begrenzingsplan relatienota- en natuurontwikkelingsgebieden

Dit ontwerp gebiedsgericht beleid geeft de voorlopige begrenzing van relatienota- en natuurontwikkelingsgebieden in het projectgebied aan. Op basis van de voorlopige begrenzing zal de Provinciale Commissie Beheer Landbouwgronden vervolgens een voorontwerp-beheersplan en voorontwerp-begrenzingsplan opstellen.

Overige vervolprocedures

De vervolprocedure voor landinrichting is aangegeven in paragraaf 4.1.1. De resultaten van het gebiedsgerichte beleid maken verschillende MER-procedures noodzakelijk, te weten voor de waterwinning, voor de landinrichting en voor grootschalige recreatieprojecten.

De (inrichtings-)MER-procedure voor de waterwinning (Leeuwterveld) zal plaatsvinden in het kader van de winvergunningsprocedure. De WMO zal initiatiefnemer zijn en Gedeputeerde Staten het bevoegd gezag.

Voor de landinrichting loopt de MER-procedure gelijk op met de voorbereiding van het Landinrichtingsplan. De projectnota zal tevens een startnotitie voor de MER bevatten. Ook voor de landinrichting gaat het om een inrichtings-MER.

Er zal een locatie-MER moeten worden opgesteld indien besluiten worden voorbereid die de ontwikkeling van recreatieve complexen van meer dan 50 ha of 500.000 bezoekers mogelijk maken. Zie ook het onderdeel streekplan in deze paragraaf.

* Provinciale Staten van Overijssel hebben bij behandeling van dit Perspectief voor Noordwest-Overijssel op 18 december 1996 bij amendement uitgesproken dat indien niet voor waterwinning in het Leeuwterveld wordt gekozen, de huidige agrarische functie zal worden gehandhaafd. De bijbehorende herziening van het Streekplan West-Overijssel is dienovereenkomstig gewijzigd.

Bijlage 1 Projectorganisatie

samenstelling per 1 december 1996

bestuurlijke overleggroep

H.J.M. Kemperman provincie Overijssel

voorzitter

W.H.J. Teeuwisse provincie Overijssel

secretaris

J. van de Belt gemeente Brederwiede

H.D. Haan gemeente IJsselham

H. Schippers gemeente Steenwijk

L.B. Kobes gemeente Zwartsluis

C.A.C.J. Oomen LNV directie Oost

P.R. Bos Waterschap Wold en Wieden

S. Schaap Zuiveringschap West-Overijssel

H.G.J. Buursen Inspectie voor de Ruimtelijke Ordening

G.L. Schouten Rijksconsulentschap Economische Zaken

B. van Leeuwen Vereniging Natuurmonumenten

H. Weijs Gewestelijke Raad van het Landbouwschap

J. van den Berg Waterleiding Maatschappij Overijssel

N. van Enscht Overijssels Bureau voor Toerisme

consultatiegroep

H. Robaard voorzitter

M.A.C. Potze secretaris (provincie Overijssel)

F. Groot Nibbelink Gewestelijke Raad van het Landbouwschap

A. Vuist landbouworganisaties

H. Kroes landbouworganisaties

W. Goedhart Natuur en Milieu Overijssel

B. Kuper Ver. voor natuur en vogelbesch. 'De Noordwesthoek'

T. van der Meer Ver. voor natuur en vogelbesch. 'De Noordwesthoek'

R. Mos Kamer van Koophandel

D. Verstand Recron

G. van de Belt KopTop

T. Vermeulen	Stuurgroep kleine kernen Steenwijk
L. Petter	verenigingen plaatselijk belang gem. Brederwiede
H. Donke	verenigingen plaatselijk belang gemeente IJsselham
R. Bos	Handelsvereniging Zwartsluis
M. Schouten	Overijsselse vereniging van kleine kernen
W. van de Belt	Riettelersver. Sint Jansklooster/Brederwiede e.o.
J. Visser	Alg. vereniging voor de rietcultuur in Nederland (afdeling Oldemarkt e.o.) en Vereniging voor rietlandbeheer 'De Weerribben' e.o.
M. Brandsma	Alg. Bond van binnenvissers in Noordwest-Overijssel

ambtelijke projectgroep

W.H.J. Teeuwisse	projectleider (provincie Overijssel)
M.A.C. Potze	secretaris (provincie Overijssel)
C. Netjes	Waterschap Wold en Wieden
W. Oosterloo	Zuiveringschap West-Overijssel
I. van Dijkhuizen	gemeente Steenwijk
J. van Beek	gemeente IJsselham
J. Koffeman	gemeente Zwartsluis
H.D. Weijdemä	gemeente Brederwiede
J. Boxum	Regio IJssel-Vecht
R. Kloosterman	Waterleiding Maatschappij Overijssel
A. Corporaal	LNV directie Oost
G. Tuinstra	LBL Overijssel
T. Gronheid	provincie Overijssel, afd. Regionale Plannen
E. van Dijk	provincie Overijssel, afd. Water
O. Westerink	provincie Overijssel, afd. Landelijk Gebied
B. de graaf	provincie Overijssel, afd. Milieu

Bijlage 2 Uitgangspunten Startnotitie

Volgens de Startnotitie gebiedsgericht beleid Noordwest-Overijssel gelden voor het project de volgende uitgangspunten:

- a. een perspectief voor een duurzame ontwikkeling in het gebied van landbouw, natuur, waterwinning en recreatie & toerisme;
- b. duidelijkheid over eventueel in te stellen milieubeschermingsgebieden;
- c. versterking van de natuurgebieden de Wieden en de Weerribben door natuurontwikkeling in de directe omgeving, met een daarop toegesneden waterbeheer;
- d. versterking van de natuurlijke relaties tussen deze gebieden en versterking van de verbinding met het Friese Merengebied;
- e. benutting van de mogelijkheden van waterwinning in combinatie met natuurontwikkeling c.q. verbetering van de landbouw, recreatie en toerisme;
- f. verbetering van het toeristisch-recreatieve product van Noordwest-Overijssel;
- g. vergroting van de leefbaarheid van het gebied door aandacht te geven aan de werkgelegenheidsaspecten van de voor te stellen maatregelen;
- h. recreatief medegebruik is in principe in het hele gebied mogelijk.

Deze uitgangspunten leidden in de Startnotitie tot de volgende meer concrete doelen:

- de versterking van de natuurgebieden en van de relaties tussen natuurgebieden maakt aanwijzing van een substantiële oppervlakte natuurontwikkelingsgebied gewenst. De nota zal de omvang en de plaats aangeven. Het gaat hierbij om een oppervlakte van maximaal 2.000 ha. De nota zal eveneens de omvang en plaats aangeven voor de inzet van relatienota-instrumenten. Het gaat hierbij om maximaal 650 ha;
- het gebied levert zo mogelijk een aanzienlijke bijdrage in de drinkwatervoorziening in Overijssel (enkele tot enkele tientallen miljoenen m³ per jaar);
- gestreefd wordt naar het realiseren van combinaties met natuurontwikkeling of landbouw of recreatie en toerisme;
- recreatietoervaart wordt, ter ontlasting van de route via de Kalenbergergracht, voorgestaan langs de lijn Blauwe Hand-Steenwijk-Ossenzijl. Meer intensieve vormen van recreatie kunnen langs deze zone, bij voorkeur in aansluiting op bestaand stads- of dorpsgebied, gesitueerd worden.

Bijlage 3 Advies van de consultatiegroep over de voorlopige reactienota

VERSLAG BIJEENKOMST 4 APRIL 1996 TE OLDEMARKT

aanwezig:

H. Robaard, voorzitter
H. Kroes, landbouworganisaties
A. Vuist, landbouworganisaties
F. Groot Nibbelink, Gewestelijke Raad van het Landbouwschap
G. Petter, verenigingen plaatselijk belang Brederwiede
H. Donker, verenigingen plaatselijk belang IJsselham
M. Schouten, Overijsselse Vereniging Kleine Kernen
D. Verstand, Recron
H. van Kesteren, Stichting Waterland Overijssel
B. Kuper, Vereniging voor natuur en vogelbescherming 'De Noordwest-
hoek'
T. van der Meer, Vereniging voor natuur en vogelbescherming 'De
Noordwesthoek'
W. van de Belt, riettelersvereniging Wanneperveen e.o.
J. Visser, riettelersverenigingen De Weerribben
M. Brandsma, Algemene Bond van binnenvissers in Noordwest-Overijssel
A. Potze, secretaris

afwezig:

R. Mos, Kamer van Koophandel
T. Vermeulen, Stuurgroep Kleine Kernen Steenwijk
W. Goedhart, Natuur en Milieu Overijssel
R. Bos, Handelsvereniging Zwartsluis

1 Opening en mededelingen

De voorzitter heet de leden van de consultatiegroep en de overige belangstellenden welkom. Hij hecht eraan te melden de bijeenkomst als onafhankelijk voorzitter te leiden, los van zijn functioneren in het waterschapsbestuur en het standpunt dat dit bestuur heeft ingenomen in relatie met de fusie.

De heren Mos en Goedhart hebben zich afgemeld. Omtrent de heren Bos en Vermeulen wordt in het duister getast.

2 Advies aan de organisaties in de bestuurlijke overleggroep over de voorlopige Reactienota

Georganiseerde landbouw

Namens de georganiseerde landbouw wordt het woord gevoerd door de heer Kroes. Zijn bijdrage wordt hieronder integraal weergegeven.

"De georganiseerde landbouw heeft met teleurstelling kennis genomen van de reactie van het bestuurlijk overleg op de bezwaren en opmerkingen inzake het gebiedsperspectief. Gezien het grote aantal reacties, met name tot uiting komend in de handtekeningenactie in het gebied, had verwacht mogen worden dat er een aantal wezenlijke wijzigingen in de plannen zou zijn aangebracht. Hiervan is geen sprake. Slechts volstaan is met het aanbrengen van een aantal verduidelijkingen ten aanzien van de tekst. Landbouw blijft dan ook staan achter het standpunt zoals verwoord is in de reacties van de Gewestelijke Raad en de plaatselijke LTO-afdelingen.

Het standpunt van de georganiseerde landbouw was en luidt nog steeds:

- verbetering van de landbouwstructuur is weliswaar van groot belang doch de oppervlakte van de 2.000 ha welke een andere dan landbouwkundige functie moet krijgen is veel te groot en dient substantieel te worden verminderd. Met name moet hierbij gedacht worden aan de polder Weteringoost en de polder Giethoorn;
- vrijwilligheid dient uitgangspunt te zijn en blijven;
- in de Barsbekerbinnenpolder moet de natuurontwikkeling in meer oostelijke richting worden geschoven en ook in gebieden met de zgn. vliegende hectares dienen gesubsidieerde verbeteringen mogelijk te blijven;
- voldoende middelen zullen moeten worden ingezet om betrokkenen desgewenst te begeleiden bij het zoeken van nieuwe toekomstmogelijkheden, waaronder verplaatsing van bedrijven, afzetverbetering en scholing.

Kortom het standpunt is en blijft:

- in principe geen aantasting van met name de goede landbouwgronden, zoals de Domeinenpolders;
- goede financiële én sociale regeling voor wijkers;
- geen belemmeringen voor blijvers, maar zo mogelijk bedrijfsontwikkeling stimuleren;
- snel duidelijkheid over plannen en uitvoering van activiteiten waarvoor in *het gebied voldoende draagvlak bestaat*;
- voldoende en passende werkgelegenheid in of rond het plangebied creëren om mede hierdoor de leefbaarheid te versterken.

Bij dit alles dient aangetekend te worden dat er wel zekerheid bestaat over het verlies van arbeidsplaatsen in de landbouw en het verdwijnen van 65 agrarische bedrijven doch dat er volstrekte onzekerheid is t.a.v. nieuwe arbeidsplaatsen in bijvoorbeeld de recreatie.

Gelet op de toekomstige positie van de landbouw in het gebied dient zij in voldoende mate te delen in de overheidsmiddelen ten behoeve van projecten die in het plangebied worden uitgevoerd. Het mag duidelijk zijn dat zij geen enkele behoefte heeft aan projecten á la de verhoging van de Heerenbrug.

Naar de mening is van de landbouw is het eveneens een gemiste kans dat men niet wenst over te gaan tot het bekorten van de grens tussen landbouwgebied en natuurgebied door functieverandering van het Woldlakebos. Een gemiste kans omdat bij uitstek gebiedsgericht beleid een kans en een uitdaging is om tot niet-conventionele en naar de toekomst toe structurele oplossingen te komen.

Ondanks enkele verduidelijkingen over (erf)pacht en vergoedingen, is toch een aantal vragen blijven bestaan:

- zo is er bijvoorbeeld nog onvoldoende helderheid inzake de consequenties van zgn. vliegend beheer in het zoekgebied;
- verhoging van het waterpeil is voor de landbouw niet acceptabel; eerder is een verlaging nodig om de zogenaamde krimp van het veen te volgen;
- op de wijze van landinrichting en de begrenzing van de gebieden dient de

landbouw een wezenlijke invloed te krijgen, m.n. om voldoende draagvlak voor landinrichting te krijgen.

Als uitgangspunt voor landinrichting dient de landbouw als economische activiteit te worden beschouwd. Rekening moet worden gehouden met lagere opbrengstprijzen; zo dienen extra (waterschaps)lasten als gevolg van een geringere oppervlakte landbouwgrond niet ten laste van de landbouw te komen, evenmin als kosten voor verbetering van niet-agrarische belangen zoals recreatie, natuur en landschap.

Onlangs hebben we kunnen vernemen dat de (rijks)overheid van plan is de rietmaaivergoedingen te beëindigen. De landbouw heeft hier met verbazing van kennis genomen en vertrouwt erop dat op deze dwaling wordt teruggekomen. Het vertrouwen van het gebied in de overheid is sterk gedaald de afgelopen periode. Door de voorgenomen maatregelen ten aanzien van de rietmaaivergoeding is dat gevoel alleen maar versterkt. Dit terwijl juist vanwege het gebiedsgericht beleid vertrouwen moest worden herwonnen. Dus we hopen niet alleen op dit punt: 'Beter ten halve gekeerd dan ten hele gedwaald'."

Recreatie & toerisme

De heer Verstand voert het woord namens de Recron en de Kamer van Koophandel. Hij zegt dat er veel wordt verwacht van de sector recreatie en toerisme. Op het gebied van werkgelegenheid en van de leefbaarheid wordt veel verwacht van de recreatiesector, in samenhang met de voortgaande teruggang in de landbouw. Van groot belang is om de zaak levend te houden. Het Plan van Aanpak voor de recreatie zou moeten bijdragen aan stimulering van ontwikkelingen en de uitvoering. Hoogstwaarschijnlijk is het instrumentarium niet voldoende om de gewenste ontwikkelingen tot stand te brengen. Hij vraagt daar aandacht voor. Belangrijk is ook dat het gebied voor recreatieve ontwikkeling niet kleiner wordt dan het nu is, anders kunnen de doelstellingen niet gerealiseerd worden.

De heer Van Kesteren betuigt zijn instemming met de bijdrage van de heer Verstand. Ten opzichte van het plan in maart 1994 is er iets uitgevallen. Maar de mogelijkheden zijn duidelijk beter dan op dit moment. Er worden van de sector grote inspanningen verwacht. Het is daarom jammer dat er

nog geen één-loket-functie tot stand is gebracht, waar recreatieondernemers terecht kunnen. Het Perspectief is daar vaag over, dat is een achilleshiel voor het plan. Het risico bestaat dat de grote verwachtingen niet waargemaakt kunnen worden.

Natuurbeschermings- en milieuorganisaties

De heer Kuper geeft een gezamenlijke reactie namens Natuur en Milieu Overijssel en de Vereniging voor natuur en vogelbescherming 'De Noordwesthoek'. Hieronder zijn bijdrage, eveneens in zijn geheel weergegeven.

"Allereerst willen wij onze complimenten uitspreken over de positieve en uitvoerige wijze waarop het bestuurlijk overleg is omgegaan met alle inspraakreacties.

Plezierig is het ook te constateren dat ten aanzien van de natuur dit het eerste rapport is waarin niets ten nadele van de natuur geschrapt is ten opzichte van een vorig rapport. In de vorige fase stelden we al dat het plan tot op het bot uitgekleeft is, gelukkig heeft zich dat niet verder voortgezet.

Wij zijn dan ook blij bij de commentaren op de inspraakreacties een aantal keer te lezen waarom het gebiedsgerichte beleid ook alweer gestart is: veiligstelling en verbetering van natuurwaarden.

In het verleden hebben wij al vaker aangegeven dat wij het prima vonden dat het gebiedsgerichte beleid verbreed is naar de leefbaarheid van het gebied.

De nu voorgestelde wijzigingen in het gebiedsperspectief versterken dit naar onze mening en zorgen voor een breder draagvlak.

Wij trekken dan ook de conclusie dat er nu zo snel mogelijk met de uitvoering aan de slag gegaan moet worden.

Wij hebben dan ook geen behoefte om allerlei commentaren op inspraakreacties na te gaan lopen. Wij willen alleen nog aandacht vragen voor een onderdeel wat wij gemist hebben in de Reactienota en dat in de gezamenlijke reactie van "De Noordwesthoek" en Natuur en Milieu Overijssel heeft gestaan; het oplossen van allerlei ecologische barrières in het gebied.

Wij willen dan ook verzoeken voorafgaand aan de uitvoering van het gebiedsgerichte beleid een plan te ontwikkelen hoe deze barrières op te heffen zijn. De barrières die wij hier met name willen noemen zijn de weg Olde-markt-Ossenzijl, de weg Steenwijk-Blokszijl en het Groene Kruispunt.

Ten slotte willen wij nog een paar punten aangeven die naar onze mening nog te weinig aandacht krijgen en bij uitvoering nog veel aandacht moeten krijgen.

De recreatieve ontwikkelingen moeten gelijk opgaan met de natuurontwikkelingen om de druk op de bestaande natuurgebieden niet te groot te maken.

De recreatieve gebieden moeten zo ingericht worden dat de overlast voor de bevolking en de natuur minimaal is.

Bij de eventuele verdeling en bouw van de 250 extra nieuwe woningen moet zeer zorgvuldig bekeken worden waar deze gebouwd gaan worden, ze mogen het gebied niet verder aantasten.

Voordat allerlei wegen aangepast worden moet eerst nog zorgvuldig gekeken worden of er geen andere manieren denkbaar zijn om mensen uit het gebied te vervoeren. Extra auto's leveren alleen maar extra drukte en gevaar. Het is prima om te kijken hoe inwoners uit het gebied betrokken kunnen worden bij het natuurbeheer. Staatbosbeheer en Natuurmonumenten betrekken al veel mensen bij het beheer.

Gezien de aard van de nieuwe natuurgebieden moet niet te veel verwacht worden van natuurgebieden in eigendom van particulieren. Daar leent de natuur in Noordwest-Overijssel zich niet voor.

Ik wil een ieder die betrokken is bij het gebiedsgerichte beleid nu dan oproepen de geschilpunten bij te leggen en de koppen bij elkaar te steken om aan de slag te gaan met de uitvoering.

Aan de slag gaan is beter dan afwachten, voor iedereen zitten er voor- en nadelen aan het gebiedsgerichte beleid. De balans slaat voor iedereen echter door naar de positieve kant als wij het afzetten tegen niets doen en met de handen over elkaar te blijven zitten.

Organisaties Plaatselijk Belang en OVKK

De heer Schouten spreekt namens de organisaties van Plaatselijk Belang. Dat heeft hij ook geschreven boven de inspraakreactie. Deze is dus niet alleen van de OVKK. De door hem uitgesproken tekst is hieronder integraal weergegeven.

"Tijdens de voorlichtingsbijeenkomst in september voor organisaties van Plaatselijk Belang over het gebiedsgerichte beleid kwam langzamerhand het

beeld van een striptease naar voren. Niet dat de voorlichters uit de kleren gingen, maar het leek er meer op dat het plan uitgetekend werd. Langzamerhand werd de naakte waarheid duidelijk. Ik zal proberen dit beeld voor u te schetsen.

In gedachten neem ik daarvoor mee naar de Geluk en Gezelschaps Bar, om deze naam niet steeds te hoeven herhalen kort ik het in het vervolg af tot GGB.

Voordat je bij de GGB naar binnen gaat zie je de verleidelijke gekleurde lampen schitteren. Dat belooft wat! Zoals het buiten wordt afgespiegeld kun je binnen het geluk vinden. Sterker nog: als je niet naar binnen gaat zal je aan de kant blijven staan.

Aan tafel gezeten, met een stel vreemde heren, die ook wel eens wat willen meemaken, kom je ineens tot de ontdekking dat er wel heel veel heren zijn in de GGB. Op een enkeling na ontbreken de vrouwen.

Plotseling klinkt er een opzwepende muziek en daar gaat het gebeuren: Ten tonele verschijnt miss Erabel. Ze is schaars gekleed, maar de kleding die ze aan heeft doet het beste vermoeden. De presentator vraagt applaus voor deze mis Erabel.

Mis Erabel begint te dansen, zodat alle aanwezige haar goed kunnen zien. De belichting is schitterend. Op verzoek van de gasten van de GGB laat ze zo af en toe een stukje van haar kledij vallen.

En dan zie je het trieste gebeuren: als de kledingstukken, die eerst de mooiste mis deden vermoeden zijn afgeworpen, blijkt dat onze mis Erabel helemaal niet zo schitterend is als wij vooraf hoopten of eigenlijk voorgespiegeld kregen. Alle muziek en alle belichting kunnen niet verhullen, dat de naakte waarheid maar weinig om het lijf heeft. Sterker nog: het wordt eigenlijk weer heel aantrekkelijk om gewoon gezellig naar huis te gaan.

Maar voordat het zover is komt mis Erabel na de striptease nog even aan tafel zitten. Ze nodigt je uit om samen wat gezellig te drinken. Maar, dat zal je wel zelf moeten betalen. En dan volgt van mis Erabel het inspirerende plan om met haar mee te gaan. Je zult er echt plezier van hebben! Maar het kost je wel een paar cent. De presentator komt erbij staan en vraagt: of wil je soms helemaal niets doen?

En op zo'n moment denk je: was ik maar niet naar de GGB gegaan en gewoon thuis gebleven. Niks geen poespas en je weet wat je hebt.

U snapt natuurlijk al dat deze beelden niet zomaar ontstonden toen de gedeputeerde op de voorlichtingsavond zijn toelichting gaf op het Perspectief voor Noordwest Overijssel.

De gedeputeerde gaf toelichting op de leefbaarheidsaspecten en daarbij werd duidelijk het bestaande beleid en de bestaande plannen maatgevend zullen zijn voor ontwikkelingen. In feite is het gebiedsgerichte beleid aan-gekleed met bestaande zaken. Dit bestaande beleid doet het plan eerst heel wat lijken. Maar, **voor bestaand beleid hebben wij het perspectief niet nodig.**

Zo zal woningbouw moeten passen binnen de kaders van het huidige Streekplan. In het kader van het Regionaal Ontwikkelingsplan is gewerkt aan een huisvestingsplan voor Noordwest-Overijssel en dat plan biedt misschien 250 extra woningen.

Bouwen in buurtschappen is conform de Notitie buurtschappenbeleid. Bedrijvigheid is conform het streekplanbeleid en derhalve biedt het spaar-zame mogelijkheden voor kleine kernen.

Toeristische bedrijvigheid is ook conform het streekplanbeleid, dat groot-schalige recreatieprojecten zoals de Eesveense Hooilanden al toelaat.

Openbaar vervoer valt binnen de daarvoor bestaande regelgeving.

Voor voorzieningen geldt gewoon het maatschappelijke spel der krachten.

Men anticipeert de op de mogelijke autonome teruggang van het aantal boeren. Werkgelegenheid is afhankelijk van marktontwikkelingen.

Bestaande 5B- en ISP-gelden worden bij het plan benut.

Waterwinning kan volgens de bestaande procedures ook gerealiseerd worden.

Kortom, als de optuiging van beleid, dat reeds bestaat, van het plan wordt afgehaald is het plan: miserabel.

Wat is nu eigenlijk het inspirerende plan waar de bewoners van het gebied zo mee weg zouden moeten lopen? Zonder alle franje van het bestaande beleid blijft eigenlijk alleen maar over: creëren van nieuwe natuurgebieden.

Ondanks alle lippendienst aan de leefbaarheid levert dit plan niets extra's op voor de bevolking.

Plannenmakers, bestuurders ik wil u nogmaals, namens de organisaties van Plaatselijk Belang in dit gebied, oproepen om daadwerkelijk een plan te maken, dat op gebied van leefbaarheid meer biedt dan het bestaande beleid. Tot nu toe bent u in het Perspectief er niet in geslaagd. Vanuit de kleine kernen zien wij geen punten op gebied van leefbaarheid, die iets extra's betekenen ten opzichte van het huidige beleid.

Wees dan ook zo eerlijk om de echte waarheid te laten zien: zonder alle bestaande franje gaat het enkel om het creëren van nieuwe natuur.

Het getuigt van politieke moed om deze eerlijkheid aan de bevolking te tonen, maar eerlijk duurt nog steeds het langst.

Na deze figuurlijke ontboezeming wil ik namens de organisaties van Plaatselijk Belang in het gebied ook een REACTIE geven op de REACTIE-nota, die is opgesteld van aanleiding van de REACTIES in de inspraak.

Bovenstaande zin lijkt wel een kettingreactie. Een kettingreactie roept beelden op van steeds heftiger wordende processen. Rond het gebiedsgerichte beleid blijkt dit echter niet het geval te zijn. Wij merken in het gebied zelf, dat de mensen, waar het uiteindelijk allemaal om gaat, wat uitgeblust raken. Voor het gevoel van veel mensen gaat het GGB als een nachtkaaars uit. De uiterst uitgerekte procesvoering (het was de bedoeling om het eindplan eind 1993 afgerond te hebben) leidt ertoe dat de betrokkenen slijtageverschijnselen beginnen vertonen. Bij een deel van de betrokkenen heerst het idee, dat het GGB toch niet door zal gaan omdat het zo'n slepend proces is geweest. Bij een ander deel van de betrokkenen is het zo'n slijtageslag geweest dat men afhaakt.

Wij hebben vanuit de organisaties van Plaatselijk Belang eerder gesproken over draagvlak en betrokkenheid vanuit de bevolking. Wij vinden dat een absolute voorwaarde. Gelukkig staan wij daarin niet alleen. Alle overheden het Rijk, de provincie, de gemeenten en de openbare lichamen erkennen dat, maar... Het gaat helaas aan de betrokkenen voorbij hoe of misschien beter gezegd of diezelfde overheid daadwerkelijk probeert om het draagvlak te creëren.

Mogelijk dat overheden denken dat ogenschijnlijke rust inhoudt dat men het ermee eens is, maar schijn bedriegt. Mensen die kennis hebben van moeras weten dat het soms lijkt alsof de moerasoppervlakte voldoende draagvlak heeft. Als je echter je eigen weg zoekt in het moeras zonder de mensen die er wonen en werken erbij te betrekken heb je een geringe kans om ten onder te gaan in het moeras. Als je geluk hebt blijft het slechts bij: natte kleren. Maar je zult daarbij wel eerst moeten leren dat de kortste weg door het moeras niet altijd een rechte weg is. Soms lijkt het alsof je een omweg moet maken. Maar als iemand die woont en werkt in het moeras zegt dat dat de enige weg is om veilig aan de overkant te komen dan lijkt het me wel wenselijk toch maar gehoor aan te geven.

Daarom wil ik nogmaals vanuit de grond van mijn hart vragen: overheid betrek de bevolking daadwerkelijk bij dit plan, luisternaar wat vanuit die kant wordt ingebracht. En dan niet in de zin van: vertel maar even hoe het wel moet, maar in de zin van: gezamenlijk overleggen over mogelijkheden. De overheid is dan niet bezig met de traditionele inspraak, of met een overtuigingsstrategie (zie notulen Bestuurlijke overleggroep 21-12-1995), maar met een open dialoog.

Ik weet dat op het provinciehuis gevonden wordt dat de manier waarop dit plan tot stand is gekomen niet goed is, maar dat men er veel van geleerd heeft. De ervaringen die zijn opgedaan zijn aanleiding om o.a. in Twente op een heel andere manier te werken. Mooi vind ik dat, maar waarom zou dat niet alsnog in NW-Overijssel kunnen. Is het niet beter om ten halve te keren, dan ten hele te dwalen?

Ik snap wel dat zo iets erg moeilijk ligt. Het eindrapport is een moeizaam bereikt compromis tussen verschillende overheden. Als daaraan getornd moet worden stort het hele kaartenhuis in. En daarmee zouden mogelijk politieke belangen of belangen van personen of instanties geschaad kunnen worden.

Maar de bevolking hier is wars van dat politieke gedoe. Zij willen serieus genomen worden. De zesduizend handtekeningen zijn wat dat betreft een teken van machteloos protest. Een teken, dat niet serieus genoeg genomen kan worden. In een soort bliksemactie zijn in zeer korte tijd zesduizend handtekeningen verzameld. Dat komt overeen met een derde deel van de totale bevolking van het gebied, te kennen gegeven dat ze er niet mee eens zijn. Dat moet een overheid toch aan het denken zetten, dan krab je je toch

achter de oren om je af te vragen wat heb ik fout gedaan. waar is het misgegaan, en hoever moet ik terug om de draad weer op te kunnen pakken. Dan hol je toch niet met een verdwaasde blik is de ogen achter je eigen lijn aan?

Je kunt als overheid van alles plannen, maar je zult de mensen en instanties er achter moeten krijgen. Het stopzetten van de besprekingen van het waterschap met de provincie over het GGB moet toch ook een signaal zijn dat het van het grootste belang is om partners serieus te nemen. En dan heb ik het nog wel over het waterschap als een erkende partner, die echt wat in de melk te brokkelen heeft. Laat dit een signaal zijn over de wijze waarop de bevolking zich ook behandeld en gemasseerd voelt.

Bij de voorbereiding van deze inbreng vanuit de kleine kernen in het projectgebied heb ik uiteraard overleg gehad met onze klankbordgroep uit de kleine kernen.

Ik moet zeggen dat het niet altijd even plezierig is om dit overleg over het gebiedsgerichte beleid te voeren. Men is het gewoon beu. Al bijna drie jaar denkt men actief mee. Men heeft veel tijd en ook veel emotie gestoken in het gebiedsgericht beleid. Ondanks deze inzet merkt men geen ommekeer in de houding van de plannenmakers. De democratische legitimatie van het project is daarmee wel erg wankel. Men vraagt zich langzamerhand verwilderd af welke middelen men nog heeft.

Ten aanzien van de Reactienota nog het volgende. Het blijkt dat in de Reactienota de inspraakreacties slechts gedeeltelijk aan de orde worden gesteld. Dit komt wellicht doordat verschillende opmerkingen zijn weggelaten; doordat verschillende opmerkingen zijn herschreven en daardoor een andere inhoud hebben gekregen en doordat verschillende opmerkingen niet worden beantwoord.

Het blijkt, dat dit eveneens geldt voor de individuele antwoorden, die insprekers hebben gekregen n.a.v. hun reactie.

Ik denk dat hiermee, de zorgvuldigheid, die noodzakelijk is in inspraakprocedures niet voldoende in acht is genomen. Er zijn gevallen bekend, waarbij insprekers meer dan een derde van hun vragen niet beantwoord hebben gekregen.

Waarschijnlijk zijn deze omissies het bestuurlijk overleg niet opgevallen. Ik denk dat het goed is dat het bestuurlijk overleg zich uitspreekt over de vraag of deze wijze van omgaan met inspraakreacties acceptabel is.

Om het niet te lang te maken zal ik nu niet in detail ingaan op de Reactienota. De punten, die in het kader van leefbaarheid, in de klankbordgroep aan de orde zijn gesteld zal ik schriftelijk aanleveren bij het secretariaat."

De heer Petter sluit zich aan bij de heer Schouten en vult hierop aan. Hij constateert dat niet alle reacties verwerkt zijn. Hij mist onder andere de brieven van de gemeenten. De reacties van de bestuurlijke overleggroep zijn vaak boterzacht. Hij constateert dat het draagvlak nog steeds niet aanwezig is. Het motief dat er geen bevoegdheid is om een referendum te houden vindt hij vreemd, het zou juist een goede reden zijn om die bevoegdheid in te stellen. Politici zouden moeten luisteren naar de bevolking en het grote aantal reacties. Wat is er terechtgekomen van het betrekken van de bevolking bij de plannen. De bevolking is gehoord, er is inspraak geweest, maar het primaat blijft bij de uitvoerende instanties.

Hij is geschokt dat het Ministerie van LNV de rietmaaivergoeding wil afschaffen. Deze bestaat al zo'n 20 jaar, het is een goed instrument. Dat geeft weinig vertrouwen in de overheid.

De heer Donker zit voor de verenigingen plaatselijk belang in IJsselham in de klankbordgroep. In IJsselham is men unaniem teleurgesteld over de benadering van de bevolking. Het is tot nu toe een spel dat weinig democratisch verlopen is. In de Reactienota is het weinig anders gesteld. In een ivoren toren wordt een ei uitgebroed en daar mag dan inspraak over plaatsvinden.

Het is Geen Goed Begin van een nieuw plan. Men kan het ook anders aanpakken. Er zou redenerend vanuit de bevolking en in overleg met de bevolking een aanvaardbaar plan gemaakt moeten worden.

De heer Donker zou ervoor pleiten ook iets van de woningbouw in kleinere kernen terecht te laten komen. Het lijkt erop dat conform het streekplan de woningen naar Steenwijk, Oldemarkt en Vollenhove gaan. Hij vraagt zich of dat verband af wat bedoeld wordt met 'betrokken partijen' in de passage op bladzijde 4 van het PPC-advies.

Daarnaast heeft de heer Donker nog enkele opmerkingen van de afzonderlijke verenigingen. In Ossenzijl is men ongerust over de onduidelijkheid rond het industrieterrein. Kan er nu wel of niet uitgebreid worden. Men vreest verlies aan arbeidsplaatsen. Plaatselijk Belang Paasloo vindt dat het plan de natuurlijke begrenzing van het kanaal Ossenzijl-Steenwijk niet moet overschrijden, zoals in de brief van Peereboom staat verwoord. Plaatselijk Belang Wetering meldt dat men geen samenvatting heeft gekregen in Wetering. De toezeggingen voor verbetering van de communicatie blijven zacht. De overgangszone naar de natuurontwikkeling zou 500 meter moeten bedragen.

Riettelers en binnenvissers

De heer Visser ziet een drieluikje voor zich van resultaat, conclusie en advies. Titel: Is er Hoop.

Resultaat is onder andere dat de rietmaaivergoeding waarschijnlijk dit jaar voor het laatst is. Als deze afgeschaft wordt kan het percentage afname rietareaal verviervoudigen. Totaal 250 ha nieuw rietland erbij is een lachertje, zeker als dat door spontane ontwikkeling zou moeten gebeuren. Hij heeft door spontane groei niet meer dan een halve hectare ooit zien ontstaan. Zijn conclusie: de laatste riettelers voegt zich bij de laatste loodgieters van Wim Kan zaliger. Zijn advies luidt om 500 ha nieuw rietland te creëren, alleen al voor de Weerribben.

De heer Van de Belt herinnert er aan dat er aanvankelijk enige steun was voor het plan. Hij constateert dat in de Reactienota op veel vragen niet is geantwoord en dat de gegeven antwoorden summier zijn. Onduidelijk is welke maatregelen er genomen worden om de teruggang in het bestaande natuurgebied af te remmen. Ook is niet duidelijk hoe er ondersteund zal worden. Is dat financieel, en is dat alleen voor rietland bij de beheersinstanties, of worden ook de particulieren ondersteund. De Reactienota zegt dat de rietlanden uit zichzelf moeten opkomen. Waarom niet inplanten of zaaien, dat gaat veel sneller. Ook steun voor molens en rietopslag is nodig. De evaluatie van de rietmaaivergoeding, die hij recent ontvangen heeft, zegt dat deze niet gehandhaafd hoeft te worden. De heer Van de Belt denkt dat als de rietmaaivergoeding vervalt er op sommige plaatsen geen riet meer

wordt gesneden. Het draagvlak is al zeer gering. Men moet niet de laatste poot onder de stoel van de rietteelt weghalen. De overheid zal moeten terugkomen op de rietmaaivergoeding.

Ook herinnert hij aan de toezegging van Kemperman dat de riettelersorganisaties betrokken zullen worden bij voorstellen voor herziening van de rietmaaivergoeding.

De heer Brandsma vindt dat er in een onconstructieve sfeer wordt gesproken. Hij permitteert zich die opmerking na 20 jaar ervaring in de ruilverkaveling Giethoorn-Wanneperveen. Ook daar is veel gewikt en gewogen, veel getrokken en geduwd. Het project is nu afgesloten en de bevolking is tevreden.

Hij geeft aan zijn reactie in enige voorzichtigheid te geven. Hij vertegenwoordigt slechts 15 visserijbedrijven, al bevissen deze wel een groot gebied aan oppervlaktewater. De vissers zijn teruggedrongen naar de natuurgebieden. Vanuit die positie is men positief ten opzichte van het plan, men wil graag meer bevisbare oppervlakte.

De Bond van Binnenvissers heeft men vreugde vastgesteld dat er gehoor is gegeven aan het verzoek om meer aandacht te besteden aan verschillende verbindingen tussen meren en wijdes. De Bond biedt zijn kennis aan bij het verder werken aan deze verbindingen.

De mening op bladzijde 56 van de Reactienota over botulisme wordt niet gedeeld. Ervan uitgaande dat de organismen zich overal in het bodemslib ophouden wordt door meer stroming voorkomen dat de temperatuur te hoog oploopt. Het water kan dan meer zuurstof houden, de vis blijft actief en loopt minder kans op botulisme.

Men het voorstel om enkele diepere gaten te graven snijdt het mes aan twee kanten. Ten eerste wordt er slib in verzameld, ten tweede is het een goede plek voor de snoekbaars.

Ten aanzien van de verplaatsing van de waterinlaat naar Stroink is de Bond verheugd over de betrokkenheid in de planvorming en het technisch ontwerp. Wellicht zou in de financiële paragraaf een extra aanpassing van de aalgoot moeten worden opgenomen.

Reacties per hoofdstuk of bladzijde

Ook de heer Van Kesteren merkt een negatieve houding op. Hij vindt dat er sprake is van winst ten opzichte van de huidige situatie. Het niet realiseren van de nieuwe natuur, zou ook de ontwikkeling van de recreatie moeilijk maken. Ten aanzien van bladzijde 43 van de Reactienota vindt hij het jammer dat het antwoord vaag en onduidelijk is over de gemeentelijke bijdragen. Hij vraagt om voorrang voor het Plan van Aanpak voor de recreatie. In die zin zal gereageerd worden op het ontwerp-streekplan, als dat ter visie wordt gelegd.

Tevens meldt hij dat de Stichting Waterland per 1 augustus ophoudt. Inmiddels is er een Toeristisch Ondernemers Platform in de Kop van Overijssel gevormd (KopTop).

Hij zou het bijzonder jammer vinden als het plan niet door gaat. Ten slotte stelt hij vast dat hij van de Vereniging Kleine Kernen weinig alternatieven heeft gehoord.

De heer Kuper sluit hierbij aan. Hij heeft een aantal destructieve dingen gehoord. Hij roept op zo snel mogelijk aan de slag te gaan met de uitvoering. Wat hij wel mist is het oplossen van enkele ecologische barrières. Hij vindt dat er een plan ontwikkeld moet worden voor de wegen Steenwijk-Blokzijl, Groene Kruispunt en Ossenzijl-Oldemarkt. Daarnaast vindt hij dat de recreatieve ontwikkeling gelijk op moet lopen met de natuurontwikkeling. De inrichting zal erop gericht moeten zijn minimaal overlast te veroorzaken. De locatie van de 250 extra woningen moet zorgvuldig bekeken worden. Het gebied mag niet verder aangetast worden.

Hij vraagt zich af hoe de inwoners bij het beheer van natuurgebieden betrokken kunnen worden. Er moet niet te veel verwacht worden van de natuurbeheer door particulieren. Ten slotte roept hij een ieder op de geschilpunten bij te leggen en de koppen bij elkaar te steken. De balans van het plan, afgezet tegen nietsdoen, is positief.

Ook de heer Petter heeft nog enkele inhoudelijk aanvullingen. Hij vindt het merkwaardig dat bij het stuk in de Reactienota over het actief betrekken van de bevolking verwezen wordt naar de bezwarenmogelijkheden bij bestemmingsplan en landinrichtingsplan, zeker gezien het feit dat bezwaar maken

doorgaans geen effect heeft. Op bladzijde 7 en 11 in de Reactienota, waar geschreven wordt over de bereikbaarheid van woningen, worden geen definitieve uitspraken gedaan over wel of niet bereikbaar zijn van alle woningen. Op bladzijde 10 onder flexibiliteit van de uitvoering wordt melding gemaakt van herzieningsbepalingen. Hij zou het niet terecht vinden dat door dit kleine regeltje toch nog gewoon 2.600 ha nieuwe natuur wordt volgemaakt, zoals Natuurmonumenten dat wil. De woningen op bladzijde 32 vertegenwoordigen een stukje dwang voor de gemeenten, de heer Petter vindt dat een bezwaarlijke zaak.

De heer Donker vindt dat de consultatiegroep recht heeft op het standpunt van de gemeenteraden en colleges. Ook zou hij graag willen weten wat er in het waterwingebied gebeurt, er worden daar boringen verricht. Ten slotte merkt hij op dat het voor de benadering enorm verschil maakt of je je broodwinning hebt in het gebied, of dat je visvriend of vogelaar bent. Zijn opmerkingen zijn constructief bedoeld. Hij denkt dat duidelijk overgekomen is dat de betrokkenheid van de bevolking veel te gering is. Hij stelt voor constructief verder te gaan en met de bevolking een plan te maken.

De heer Groot Nibbelink geeft een reactie op de bijdragen waarin van een weinig constructieve sfeer wordt gesproken. De georganiseerde landbouw heeft immer een positief kritische houding gehad. Er zijn constructieve voorstellen aangedragen. Het is teleurstellend dat daar niet aan tegemoet is gekomen.

Wat blijft is echter dat er voor de landbouw sprake is van behoorlijke functieverandering. Met betrekking tot landinrichting is onduidelijk welke winst dit voor de landbouw oplevert, met name bij herinrichting. Ook al zijn er landbouwkundige verbeteringen, er blijft sprake van 'inleveren'.

De heer Schouten vraagt zich af wie bijdraagt aan de onconstructieve sfeer. Hij heeft slechts zijn grote zorg uitgesproken en weergegeven wat de mensen zeer doet. Hij is gaarne bereid een constructieve bijdrage te leveren. De kleine kernen willen meedenken bij de verdere planvorming. Het plan moet niet van tafel, het gaat alleen om de manier waarop. Er moet overleg plaatsvinden voordat er een plan naar buiten komt. Het valt dan ook tegen hoe de opmerkingen in de inspraakreactie over het bestuurlijk klimaat zijn

beantwoord, dat is juist de essentie. Kennelijk wordt het negatief beoordeeld als hij vraagtekens zet bij de planvorming.

De heer Van Kesteren vraagt welke concrete voorstellen de kleine kernen hebben voor het bevorderen van de leefbaarheid. De heer Schouten antwoordt dat het hem veel meer gaat om het weer oppakken van de draad. Hij heeft er geen zicht op hoe het precies moet. Hij heeft geen pasklare oplossingen. Wel wil hij meedenken hoe een en ander vorm gegeven kan worden. De heer Petter ontwaart een zekere moeheid en verlies aan strijdbaarheid bij de bevolking. Persoonlijk vindt hij ook dat er wat moet gebeuren. In het verleden heeft de provincie alles tegengehouden. Waar vroeger woningbouw tot bij de Raad van State bevochten moest worden, mogen er nu meer woningen gebouwd worden.

De voorzitter stelt dat er dank zij het gebiedsgericht beleid meer mogelijkheden zijn gekomen. Er is rekening gehouden met diverse belangen, zonder dat er één winnaar is. Belangrijk is ook de gelijktijdige ontwikkeling van de verschillende functies. Het gebied moet met respect voor elkaars inzichten ingericht worden, dat lukt niet met polarisatie. De stuurgroep zal rekening houden met de bewoners van het gebied.

De heer Petter ziet vier partijen in het gebied: de landbouw, de natuur, de recreatie en de bewoners. Twee zijn er blij. Twee zijn er minder blij. Voor hen is er geen sprake van een win-situatie, maar van verlies. Dit verlies moet gecompenseerd worden, zonder de andere partijen de winst niet te gunnen. Hij vraagt aandacht voor de nadelige gevolgen van het plan. Herinrichting is daarvoor een mogelijkheid.

3 Voortzetting consultatiegroep en volgende vergaderdatum

De heer Schouten denkt dat het goed is om ook het totale proces te blijven volgen en niet alleen betrokkenheid vanuit de bevolking te hebben in deelgebieden. Ook de heer Kuper stelt zich een groep voor in de samenstelling van de consultatiegroep. De heren Verstand en Brandsma sluiten zich hierbij aan. Ook de heer Kroes lijkt dit een goede zaak voor de uitvoeringsfase. Hij ziet wel een relatie met de herinrichtingscommissie. De heer Schouten zegt toe een voorstel aan te willen leveren op dit punt.

Rekening houdend met de Oranje-elf zal daarover niet op 18 juni (Nederland-Engeland), maar op de avond van 19 juni 1996 vergaderd worden met de voltallige consultatiegroep.

nr.	onderwerp/cluster	eerst verant- woordelijke	uitvoering samen met	instrumenten	categorie	periode	opmerkingen
1.	landinrichting, grondverwerving en bedrijfsverplaatsing						
1.1	landinrichting In de landinrichting worden maatregelen genomen ten behoeve van de landbouw, de rietteelt, natuur, landschap, milieu en recreatie	provincie	Landinrichtings- commissie	landinrichting	A*	1996-	
1.2	grondverwerving en verplaatsing landbouwbedrijven	provincie	DLG	RVH, Regeling- boerderijverplaatsing	A*	1996-	
2.	RBON, natuurbeheer en landschap						
2.1	RBON (Regeling beheersovereenkomsten en natuurontwikkeling)						
2.1a	begrenzingsprocedure relatienotagebieden en natuurontwikkeling	provincie	PCLG/DLG	RBON	A	'96-1997	
2.1b	afsluiten beheersovereenkomsten agrarisch natuurbeheer	provincie	DLG	RBON	A*	1998	
2.1c	inrichting natuurgebieden buiten landinrichting	provincie	DLG	RBON	A*	1998-	
2.2	natuurbeheer						
2.2a	aanpassen beheers- en inrichtingsplannen SBB/ Nationaal Park Weerribben (inclusief recreatievoorzieningen)	SBB, Overlegorgaan Nationaal Park Weerribben			A	1996-	

nr.	onderwerp/cluster	eerst verantwoordelijke	uitvoering samen met	instrumenten	categorie	periode	opmerkingen
2.2b	aanpassen beheers- en inrichtingsplannen NM (inclusief recreatievoorzieningen)	Natuurmonumenten			A	'97-1998	
2.2c	verbetering betrokkenheid bevolking bij beheer Wieden (oprichten platform)	Natuurmonumenten	provincie		A	1997-	
2.2d	uitbreiding Nationaal Park	provincie	SBB/NM/ voorlopige commissie Nationaal Park/Overlegorgaan Nationaal Park Weerribben		C	1997-	onderzoek
2.2e	herintroductie otter/herstel leefgebied	provincie/LNV	Werkgroep otter Overijssel		B	1996-	
2.2f	maatregelen in het kader van de landinrichting	zie 1					
2.3	landschapselementen						
2.3a	aanleg eigentijdse landschapselementen	particulier initiatief			C		
2.3b	verkabelen hoogspanningsleiding Barsbekerbinnenpolder	EDON			D		
2.3c	maatregelen in het kader van de landinrichting	zie 1					

nr.	onderwerp/cluster	eerst verant- woordelijke	uitvoering samen met	instrumenten	categorie	periode	opmerkingen
2.4	rietteelt						
2.4a	onderzoeken of aanvullende beheersvergoeding nodig is na beëindiging rietmaaivergoeding	riettelers	Riettelersvereniging, Overlegorgaan Weerribben, Rijk, provincie	functiebeloning	C	1996	overleg is gestart
2.4b	afremmen teruggang bestaande rietareaal	eigenaren, beheerders en Overlegorgaan Nationaal Park Weerribben	riettelers	projectsubsidies	B	1997-	
2.4c	uitbreiding rietareaal	provincie	Landinrichtings-commissie, terrein-beheerders, riettelers	landinrichting	A*	na verwerving en inrichting	in natuur-ontwikkelings-gebieden
3.	recreatie						
3.1	plan van aanpak toeristische en recreatieve ontwikkelingen	provincie	uitvoering elders			1996-	relatie met 3.2
3.2	versterking samenwerking en promotie recreatie en toerisme door KopTop	ondernemers			A	1996	

nr.	onderwerp/cluster	eerst verantwoordelijke	uitvoering samen met	instrumenten	categorie	periode	opmerkingen
3.3	accountmanager provinciale VVV	provinciale VVV	Rijk, provincie, gemeenten, bedrijfsleven		B	'96-2000	aanstelling accountmanager Overijssels bureau voor toerisme
3.4	verblijfsrecreatieve voorzieningen	particulieren			D		
3.5	fietsen						
3.5a	fietspad Veneweg	provincie			B	1998	
3.5b	fietspad Nederland-Kalenberg	gemeente IJsselham, Regio	SBB, Waterschap WW		B	1998	aanpassing bestemmingsplan 1997
3.5c	verbetering fietsverbinding Belt-Schutsloot	Regio			C		
3.5d	verbetering bestaande fietsinfrastructuur	Regio			B	'97-2000	rapport gereed
3.5e	fietspad langs bebouwing Wetering	provincie	Landinrichtingscommissie	landinrichting	B		
3.5f	fietspad Hamspad Baarlo	gemeente IJsselham	Landinrichtingscommissie	landinrichting	B	1998	
3.5g	fietspad Noordervenebosch-Meenthebrug	gemeente IJsselham	Landinrichtingscommissie	landinrichting	A	1997	

nr.	onderwerp/cluster	eerst verantwoordelijke	uitvoering samen met	instrumenten	categorie	periode	opmerkingen
3.5h	fietspad Thijssengracht	provincie	Landinrichtingscommissie	landinrichting	B		
3.5i	fietspad Ossenzijl-Hamspad	gemeente IJsselham	provincie		A	1998	
3.5j	fietspad noordkant kanaal Steenwijk-Ossenzijl	Regio	o.a. gemeente Steenwijk	landinrichting	A	1997	
3.5k	fietspad de Voorst-de Krieger	gemeente Brederwiede		SB, LNV, EZ, provincie, gemeente	A	1996	gereed
3.5l	objectbewegwijzering recreatieve bedrijven	Regio	gemeenten/KopTop		B/D	1997	
3.5m	P&B-plan overstapplaatsen Zwartsluis, Vollenhove, Blokzijl, Oldemarkt	Regio	gemeente	BGM	B		
3.6	grote watersport						
3.6a	vaarverbinding Wetering-kanaal Steenwijk/Ossenzijl	Regio			C		voorstudie
3.6b	regionaal aanlegplaatsenplan	Regio	waterbeheerders, gemeenten, KNWB		B	1997	
3.6c	vaarverbinding Beulakerpolder-polder Giethoorn	provincie	Landinrichtingscommissie	landinrichting	B		
3.6d	vaarverbinding kanaal Ossenzijl-Steenwijk-Oldemarkt	gemeente	provincie, Regio		C	1997	onderzoek in relatie met Ossenzijl

nr.	onderwerp/cluster	eerst verantwoordelijke	uitvoering samen met	instrumenten	categorie	periode	opmerkingen
3.6e	Turfroute, o.a. infoborden, toiletvoorzieningen, inzameling vuil water	Regio	gemeenten		B	1998	zie ook 6, MBG
3.6f	nieuw open water aan kanaal Steenwijk-Ossenzijl, met aanlegplaatsen en stopplaats voor fietsers (Meenthebrug)	provincie	Landinrichtingscommissie		B		
3.7	kleine watersport						
3.7a	kanoroutes Wieden	Regio	Natuurmonumenten, gemeente Brederwiede		A	'96-1997	
3.7b	bevaarbaar maken Moespotsvaart	provincie	Landinrichtingscommissie	landinrichting	B		
3.7c	inrichting kleine dagrecreatieve (oever)steunpunten (ten behoeve van watergebonden recreatievormen)	Regio			B	'97-1998	nader onderzoek naar mogelijkheden, start uitvoering
3.8	wandelen						
3.8a	extensieve recreatie (fietsen en wandelen) binnen waterwingebied waaronder fietsverbinding Leeuwterveld-Jonen	WMO			D		bij inrichting waterwingebied
3.8b	wandelmogelijkheden Beulakerpolder-polder Giethoorn	derden, Regio, gemeenten					in samenhang met ontwikkeling verblijfsrecreatie

nr.	onderwerp/cluster	eerst verantwoordelijke	uitvoering samen met	instrumenten	categorie	periode	opmerkingen
3.9	dagrecreatie						
3.9a	vergroting capaciteit dagrecreatie Blauwe Handseweg	Regio	gemeente, grondeigenaren		C		
3.9b	aanleg nieuw meer Steenwijk	gemeente	Regio, provincie		B		in samenhang met verblijfsrecreatie en jachthaven
3.9c	oeverrecreatie polder Giethoorn	derden, provincie	derden, Landinrichtingscommissie		A/B		in samenhang met natuurontwikkeling en verblijfsrecreatie
3.10	overige recreatieve voorzieningen binnen landinrichting - kleine trailerhellingen - kanomogelijkheden Wetering-west en Wetering-oost - overdraagplaatsen kano's - aanleg wandelpaden Vollenhove-Bentpolder-Hoge Land van Vollenhove - wandelmogelijkheden Wetering-oost - rust- en observatiepunten - klein strandje en steiger aan Thijssengracht - fietsvoorzieningen	provincie	Landinrichtingscommissie		A/B		
3.11	verplaatsen/inplaatsen recreatiebedrijven	derden, gemeenten, provincie	Landinrichtingscommissie		C		

nr.	onderwerp/cluster	eerst verantwoordelijke	uitvoering samen met	instrumenten	categorie	periode	opmerkingen
4.	waterhuishouding						
4.1	verplaatsing waterinlaat naar gemaal Stroink	Waterschap WW, Waterschap GS	provincie, DLG, (LNV), WMO		A*	'96-1997	in uitvoering
4.2	eutrofiëringsbestrijding en verbetering waterkwaliteit	waterschap GS	provincie		B		o.a. uitbreiden riool- waterzuiveringen
4.3	baggerplannen						
4.3a	baggerplan Waterschap Wold en Wieden	Waterschap WW, Waterschap GS	Waterschap GS, provincie		C	'97-2007	relatie met 2.2e otter
4.3b	baggerplan wateren buiten Waterschap Wold en Wieden	Waterschap GS	WINO		C		
4.4	maatregelen in het kader van de landinrichting	zie 1					
4.5	verlengen/aanpassen waterbeheersplan (incl. vooronderzoek + doeltypes)	Waterschap WW, Waterschap GS	provincie		B		via WINO
4.6	overige aanpassingen in het waterbeheer buiten de landinrichting	Waterschap WW			B		
4.7	grondwaterstandsmetnet opzetten	Waterschap WW			A	1997-	

nr.	onderwerp/cluster	eerst verant- woordelijke	uitvoering samen met	instrumenten	categorie	periode	opmerkingen
5.	woningbouw en leefbaarheid						
5.1	woningbouw						
5.1a	stads- en dorpsvernieuwing	gemeenten			B	1996-	
5.1b	instellen coördinatiegroep woningmarktontwikkeling	provincie	gemeenten, IRO		A	1996	
5.2	leefbaarheid/Regionaal Ontwikkelingsplan	gemeenten	provincie, Ver. voor plaatselijk belang		B	1996-	
6.	milieu						
6.1	uitvoeren programma milieubeschermingsgebied maatregelen die getroffen kunnen worden zijn gericht op: - terugdringing milieubelasting door de landbouw - terugdringing milieubelasting door de recreatie - verbeteren bodem- en waterkwaliteit - maatregelen van terreinbeheerders ten behoeve van het herstel van natuurwaarden	provincie	met o.a. gemeenten, Rijk (VROM), WMO	Bijdrageregeling milieubeschermings- gebieden (BGM)	A	'97-2000	
6.2	maatregelen in het kader van de landinrichting	zie 1					
7.	landbouw						
7.1	project toekomstgericht ondernemen activeren en begeleiden van bedrijven t.a.v. onder meer verplaatsing, productverbetering en bijscholing	GLTO ZuidMidden Oost/Stimuland	provincie, Rijk	5B, ISP, provincie, plattelandsver- nieuwing (1996)	A*	'96-2000	in uitvoering

nr.	onderwerp/cluster	eerst verantwoordelijke	uitvoering samen met	instrumenten	categorie	periode	opmerkingen
7.2	particulier natuurbeheer door agrariërs	agrariërs	SBB, NM, (DLG)		B	1997	initiatieven kunnen aangemeld worden
7.3	maatregelen in het kader van de landinrichting	zie 1					
8.	Communicatie en voorlichting	bestuurlijk overleg	gemeenten, Land-inrichtingscommissie		B	1996-	jaarlijkse communicatie-plannen voor concrete projecten
9.	algemeen/overig						
9.1	Herziening bestemmingsplannen	gemeenten	provincie		A	1997-	
9.2	integratie met organisatie Regionaal Ontwikkelingsplan en koppeling met 5B-programma	provincie	gemeenten, IRO, Ministerie van VWS		A	1996	
9.3	Verkeer						
9.3a	verbeteren verkeerssituatie Ossenzijl, Zwartsluis, Giethoorn, Blokzijl	gemeente	provincie		C	'96,'97	
9.3b	project verbetering openbaar vervoer/analyse verkeerssituatie algemeen	provincie	gemeenten, DLG		C	1997	koppeling KoVo
9.4	instellen klankbordgroep	bestuurlijk overleg			A	1996	
9.5	regeling voor schadevergoedingen	gezamenlijke overheden			A	1996	

nr.	onderwerp/cluster	eerst verant- woordelijke	uitvoering samen met	instrumenten	categorie	periode	opmerkingen
9.6	drinkwaterwinning Leeuwtveld						
9.6a	locatie-MER	WMO	provincie			1997	medio 1997 locatiekeuze
9.6b	starten procedure vergunningverlening drinkwaterwinning + opstellen inrichtings-MER	WMO	provincie		A	'97-1998	na medio 1997
9.6c	uitvoering en financiering drinkwaterwinning	WMO			D	1998-	
9.7	visserij						
9.7a	overeenkomsten t.b.v. uitgave nieuwe bevisbare wateren	waterbeheerders/ visgerechtigden	voorkeur: Bond van binnenvissers		A		na inrichting
9.7b	overige maatregelen visserij						

Dit uitvoeringsprogramma maakt integraal deel uit van de bestuursovereenkomst over het gebiedsgerichte beleid in Noordwest-Overijssel en wordt ondertekend door de betrokken overheden.

- A Bij deze categorie verplichten de partijen zich de financiering van deze projecten veilig te stellen.
- * Projecten binnen A waarvan de financiering volledig gedekt is uit bestaande afspraken.

- B Bij deze categorie verplichten de partijen zich te zullen inspannen om door prioriteitsstelling en herschikking van middelen deze projecten te financieren.
- C Bij deze categorie verplichten de partijen zich de wenselijkheid en/of haalbaarheid van deze projecten nader te onderzoeken en zich te zullen inspannen om deze projecten te realiseren indien de projecten wenselijk en haalbaar blijken.
- D Deze projecten zijn wenselijk. De realisering ervan is (grotendeels) afhankelijk van particuliere investeerders.

Lijst van afkortingen

BGM	Bijdrageregeling Gebiedsgericht Milieubeleid
GLTO-zuid- midden-oost	Gewestelijke Land- en Tuinbouworganisaties Zuid-Midden-Oost
IRO	Inspectie Ruimtelijke Ordening
ISP	Integraal Structuurplan Noorden des lands
KNWB	Koninklijke Nederlandse Watersport Bond
KoVo	Duurzaam Veilig in de kop van Overijssel
LBL	Dienst Landinrichting en Beheer Landbouwgronden (sinds april 1997: Dienst Landelijk Gebied, DLG)
DLG	Dienst Landelijk Gebied (tot 1 april 1997: LBL)
LVN	Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij
NM	Vereniging Natuurmonumenten
P&B	Park & Bike
KopTop	Toeristisch Ondernemersplatform in de Kop van Overijssel
VROM	Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer
5b	Europees programma voor plattelandsontwikkeling (doelstelling 5B)
WINO	Werkgroep Integraal Waterbeheer Noordwest-Overijssel
Waterschap WW	Waterschap Wold en Wieden
Waterschap GS	Waterschap Groot Salland (vóór 1-1-'97 onder meer Zuiveringschap West-Overijssel)
RVH	Regeling Verlening Hervestigingstoelag
SBB	Staatsbosbeheer
PCLG	Provinciale Commissie Landelijk Gebied
RBON	Regeling Beheersovereenkomsten en Natuurontwikkeling

Colofon

Uitgave en productie: Provincie Overijssel, mei 1997

Technische begeleiding: sectie Grafische Producties

Vormgeving: Annemarie Gorter

Fotografie: R. Hoeve

Fotografie omslag: Robas

Cartografie: Provincie Overijssel

Druk: Hoekman Genemuiden

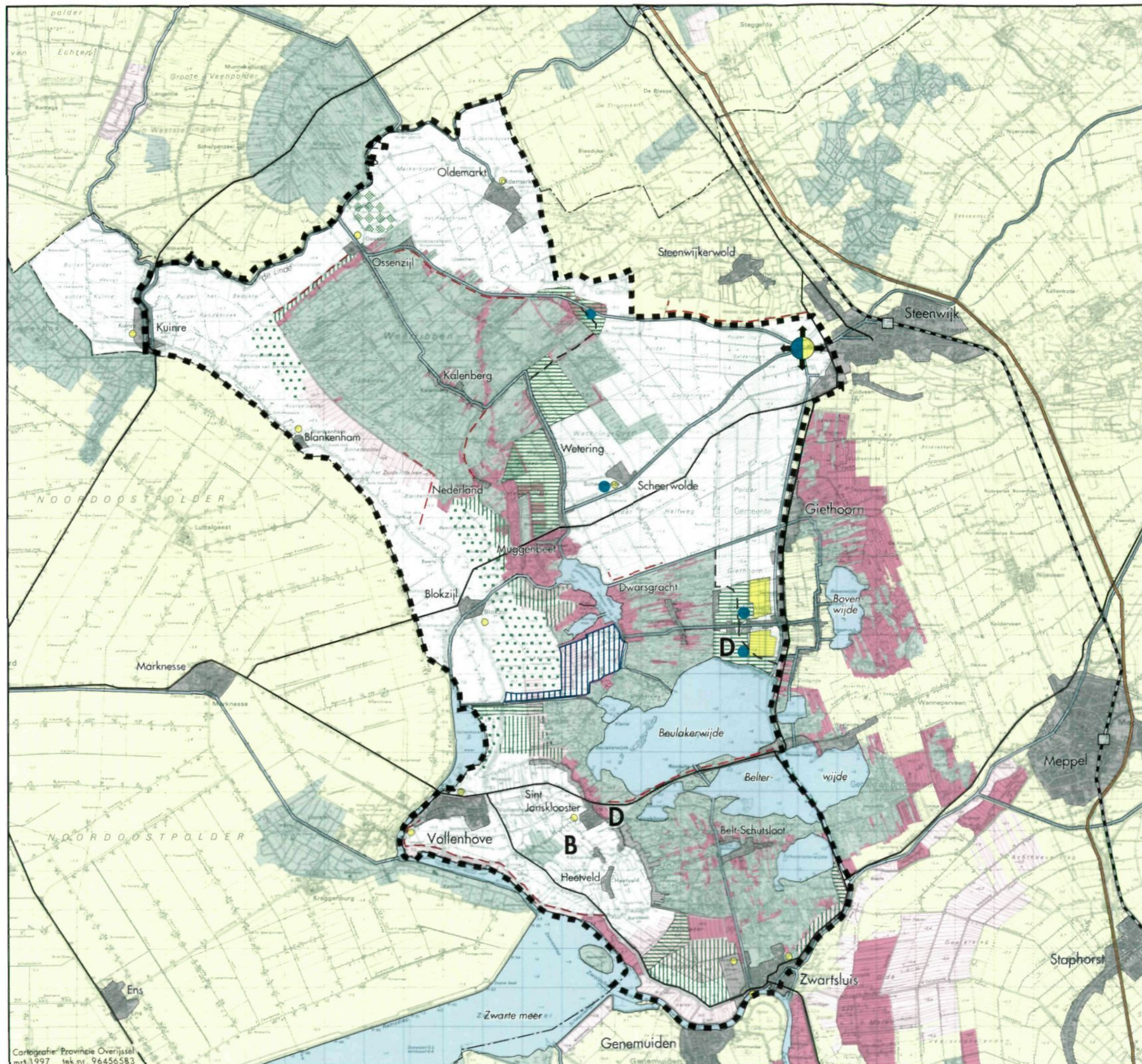
Informatie over het gebiedsgericht beleid in Noordwest-Overijssel

kunt u krijgen bij de programmamanager:

N. van der Fluit, telefoon 038 425 17 31 (niet op vrijdag)

Adres:

Provincie Overijssel, N. van der Fluit, Postbus 10078, 8000 GB Zwolle

Perspectief voor Noordwest-Overijssel

gebiedsgericht beleid

BESTAAND

- Relatienota reservaatgebied
- Relatienota beheersgebied
- Natuurgebied

TE ONTWIKKELEN (indicatieve locaties)

- Gebied waarbinnen een ecologische verbingszone wordt bepaald
- Reservaatgebied (nieuw)
- Gebied waarbinnen beheersovereenkomsten kunnen worden afgesloten
- Natuurontwikkeling
- Verblifsrecreatie en dagrecreatie
- Uitbreidingsmogelijkheden
- Open water
- Gebied waarbinnen drinkwaterwinning wordt gerealiseerd
- D Varianten drinkwaterwinning
- B Aanleg bos- en landschapselementen
- Landbouwkundige verbetering
- Mogelijke vaarverbinding
- Fietspaden

OVERIGE AANDUIDINGEN

- Bestaande bebouwing
- Water
- Vaarwegen / kanalen
- Autosnelweg
- Hoofdwegen
- Overige wegen
- Spoorlijn
- Grens projectgebied
- Provinciegrens